

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej, jako instytucja koordynująca realizację przyjętej Uchwałą Nr XIII/287/2015 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 16 grudnia 2015 roku „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej na lata 2016 – 2020”, oraz Uchwałą Nr XXV/560/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 29 marca 2017 roku w sprawie zmiany „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej na lata 2016 – 2020”, przedkłada sprawozdanie z realizacji jej zapisów za okres 01.01.2018 roku – 31.12.2018 roku.

OBSZAR: ZDROWIE I PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

CEL 1.1.: ZMNIEJSZENIE ZACHOROWAŃ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba beneficjentów zrealizowanych programów ochrony zdrowia

Program wczesnego wykrywania raka piersi (642 pacjentki); Program badań przesiewowych raka jelita grubego (322 pacjentów) - realizator: Zagłębiowskie Centrum Onkologii Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza

250 – realizator: Dąbrowskie Stowarzyszenie Abstynentów KLUB BLOK, Stowarzyszenie Przyjazny Dom, Caritas Diecezji Sosnowieckiej; Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba realizowanych projektów z obszaru ochrony zdrowia

2 – realizator: Zagłębiowskie Centrum Onkologii Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza

3 – realizator: Dąbrowskie Stowarzyszenie Abstynentów KLUB BLOK, Stowarzyszenie Przyjazny Dom, Caritas Diecezji Sosnowieckiej; Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Wskaźnik dodatkowy:

Liczba organizacji pozarządowych realizujących projekty związane z ochroną zdrowia:

3 – realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Realizacja programów zdrowotnych dostosowanych do potrzeb mieszkańców.

Realizator: Zagłębiowskie Centrum Onkologii Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza

W 2018 roku zrealizowano:

- program profilaktyczny dotyczący wczesnego wykrywania raka piersi (etap podstawowy i etap diagnostyki pogłębionej) finansowany ze środków publicznych będących w dyspozycji NFZ - badania wykonywano cyfrowym mammografem w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej Szpitala zgodnie z wytycznymi określonymi przez NFZ i we współpracy z instytucjami oraz jednostkami ochrony zdrowia z terenu Dąbrowy Górniczej, program był realizowany przez cały rok 2018. Przebadano 642 pacjentki.

- program badań przesiewowych raka jelita grubego, program finansowany przez Ministerstwo Zdrowia. Przebadano 322 osoby.

2. Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony zdrowia.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej zlecił organizacjom pozarządowych realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego. Dotacje zostały udzielone następującym podmiotom: Dąbrowskie Stowarzyszenie Abstynentów KLUB BLOK (organizowanie i rozwijanie różnych form uczestnictwa osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin w życiu społeczności lokalnej, wsparcie środowiska abstynenckiego, indywidualne oraz grupowe samokształcenie na terenie miasta Dąbrowa Górnicza), Caritas Diecezji Sosnowieckiej (Program profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych dla osób bezdomnych z Dąbrowy Górniczej) oraz Stowarzyszenie Przyjazny Dom (organizowanie i prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych dla rodzin zastępczych wraz z ich podopiecznymi oraz dla kandydatów na rodziny zastępcze z terenu miasta Dąbrowa Górnicza).

Łączna kwota środków przeznaczonych na dotacje w obszarze zdrowia publicznego wyniosła: 198.755,00 zł.

CEL 1.2.: ZMINIMALIZOWANIE ZJAWISKA UZALEŻNIENIA WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi

849 – realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Wskaźnik dodatkowy:

Liczba przekazanych informatorów

2 000 – realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba placówek wsparcia dziennego

5, w tym 1 specjalistyczna - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi w placówkach wsparcia dziennego

243, w tym 40 w placówce specjalistycznej - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Realizacja programów w zakresie profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej.

Realizator: Wydział Oświaty

W 2018 roku dąbrowskie szkoły wszystkich typów realizowały zadania z zakresu profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej. Dane zostały pozyskane od szkół i placówek oświatowych.

Treści wychowawcze i profilaktyczne skierowane do uczniów – dostosowane do ich potrzeb rozwojowych – zawarte są w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego, specjalnego i zawodowego. Działania wychowawczo - profilaktyczne są kierowane do uczniów równolegle z ich kształceniem – przekazywaniem wiedzy, m. in. podczas zajęć z wychowawcą klasy oraz realizacji treści wielu przedmiotów.

Działalność wychowawczo - profilaktyczna prowadzona w szkołach, to przede wszystkim wzmacnianie czynników chroniących i redukcja czynników ryzyka poprzez edukację prawną, edukację zdrowotną, edukację dla bezpieczeństwa oraz wykorzystanie różnorodnych strategii profilaktycznych: edukacji normatywnej, edukacji rówieśniczej, informacyjnej, strategii interwencyjnych, strategii kształtowania umiejętności życiowych i strategii alternatyw.

Przedszkola realizowały następujące programy:

- „Mamo, tato, wolę wodę” - program aktywizujący przedszkola, zachęcający dzieci i nauczycieli do wspólnej zabawy oraz udziału w konkursach. Angażowanie uczestników programu do udziału w wielu projektach edukacyjnych, podczas których całe rodziny brały udział w zaskakujących eksperymentach, miało na celu przekonanie ich, że woda nie musi być nudna. Organizator Żywiec Zdrój S.A.
- „Czyste powietrze wokół nas” – założeniem programu była ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. Program adresowany był do dzieci przedszkolnych, miał charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim miał na celu wykształcenie u dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacjach, gdy skazane są na bezpośredni kontakt z palącymi. Honorowy patronat objął Minister Edukacji Narodowej oraz Minister Zdrowia i Rzecznik Praw Ucznia.

Szkoły podstawowe realizowały następujące programy:

- Program Przeciwdziałania Przyjmowaniu Substancji Uzależniających przez Uczniów „Unplugged” – był szkolnym programem profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, papierosów, narkotyków), przeznaczonym dla wszystkich dzieci i młodzieży w wieku 12-15 lat oraz rodziców. Celem programu było ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież, a także opóźnienie przejścia od fazy eksperymentalnej ich używania do fazy używania problemowego. Program sfinansował Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej.
- „Nie pal przy mnie proszę” – program edukacji antynikotynowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Program stanowił drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antynikotynowej inicjowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną we współpracy z resortem edukacji i realizowanych w szerokim partnerstwie lokalnym.
- „Narkotyki to mnie nie kręci” – kampania profilaktyczna przygotowana dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Akcja dotyczyła spraw marihuany i tzw. nowych dopalaczy. Kampania miała na celu dostarczenie rzetelnych informacji o zjawisku używania marihuany oraz nowych substancji psychoaktywnych, a pośrednio także przeciwdziałanie próbom użycia tych środków psychoaktywnych. Głównym celem przedsięwzięcia było wyposażenie adresatów w umiejętności i nawyki rozpoznawania, przewidywania oraz zapobiegania zagrożeniom występującym w środowisku, w szczególności wynikających z uzależnień oraz kształtowanie zdolności młodzieży do samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów, opartych o wiedzę i umiejętności związane z pozytywnymi wartościami społecznymi. W ramach programu kształtowane były wzorce życia wolnego od uzależnień.
- „Uzależnieniom mówimy NIE” – projekt profilaktyczno - edukacyjny pozwalający poznać uczniom szkoły podstawowej różnorodne uzależnienia czyhające na współczesnego młodego człowieka,

tj.: alkohol, nikotyna, narkotyki, dopalacze, uzależnienie od Internetu i innych urządzeń nowoczesnej technologii. Promował zdrowy styl życia i spędzanie czasu w ciekawy sposób, który pozwala na integrację społeczną i rozwijanie umiejętności interpersonalnych.

Szkoły ponadgimnazjalne realizowały następujące programy:

- „Bezpieczeństwo w sieci” program profilaktyczny. Celem programu była profilaktyka wobec rosnącej liczby internetowych niebezpieczeństw oraz niskiej świadomości zagrożeń wśród użytkowników sieci komputerowej.
- „Silniejszy od nałogu” – szkolny program profilaktyczny
- „Zapobieganie fonofobii” – odpowiedzialne korzystanie z mediów
- „Profilaktyka substancji psychoaktywnych” - spotkanie z terapeutą Fundacji Latarnia
- „Dąbrowa mówi NIE uzależnieniom” – festyn rodzinny
- „Mam alternatywę” – program profilaktyczny z zakresu narkomanii oraz uzależnień społecznych (MOPT)
- „Smart to znaczy mądrze” - program o cyberuzależnieniu i braku kontroli nad korzystaniem z komputera

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

- W okresie od 19.03.2018 r. do 08.06.2018 r. w 11 placówkach oświatowych organizowano pozalekcyjne zajęcia o charakterze profilaktyczno-artystyczno-sportowym (profilaktyka uniwersalna).
- Realizacja projektu wyjazdowo - profilaktycznego pn. „Rozwiń talent bez uzależnień” w okresie od 04.06.2018 r. do 06.06.2018 r.
- Realizacja projektu profilaktycznego pn. „Zapobiegam – reaguję - w mundurze siła” – w tym obóz survivalowy dla uczniów klas mundurowych - w okresie od 11.04.2018 r. do 31.09.2018 r.
- Realizacja Programu Przeciwdziałania Przyjmowaniu Substancji Uzależniających przez Uczniów „Unplugged” w 7 placówkach oświatowych w okresie od 26.11.2018 r. do 14.12.2018 r.

1. Zwiększenie efektywności działań profilaktycznych poprzez udostępnienie informacji o prowadzonych oddziaływaniach w mieście.

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Przygotowano 2000 sztuk informatorów pt. „Gdzie szukać pomocy?” dot. profilaktyki uzależnień, sytuacji kryzysowej, problemów dzieci i młodzieży, przemocy w rodzinie, które przekazano jednostkom pomocy społecznej oraz organizacjom pozarządowym.

2. Prowadzenie sieci placówek wsparcia dziennego.

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej, organizacje pozarządowe

W sprawozdawanym okresie Miasto w ramach otwartych konkursów ofert zleciło i przyznało dotację 3 organizacjom pozarządowym na prowadzenie placówek wsparcia dziennego, które usytuowane były w różnych dzielnicach tj:

- 1) Stowarzyszenie „Dar Serca” prowadziło placówkę przy ul. Adamieckiego 13,
- 2) Fundacja Godne Życie prowadziło placówkę przy ul. Św. Antoniego 107,
- 3) Fundacja Godne Życie prowadziło placówkę przy ul. Królowej Jadwigi 8,
- 4) Fundacja Godne Życie prowadziło placówkę przy ul. Prusa 3,
- 5) Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Małolat” prowadziło placówkę w formie specjalistycznej przy ul. Alei Zwycięstwa 77.

W ramach wsparcia dziennego prowadzonego w formie opiekuńczej zapewniono dzieciom: opiekę, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, możliwość kształtowania umiejętności interpersonalnych jak również nabycie wiedzy i umiejętności społecznych. Przekazywano informacje na temat szkodliwości uzależnienia od alkoholu, nikotyny i narkotyków oraz wskazywano możliwości ograniczenia skutków uzależnienia w rodzinie. Uczono dzieci różnych form spędzania wolnego czasu. Organizowano zajęcia sportowe, plastyczne, muzyczne, komputerowe. Natomiast w placówce w formie specjalistycznej prowadzono również zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne

**CEL 1.3.: ZWIĘKSZENIE ODDZIAŁYWAŃ POMOCOWYCH W STOSUNKU DO OSÓB
UZALEŻNIONYCH BĄDŹ ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM**

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba skierowań GKRPA do poddania się leczeniu odwykowemu

75 – realizator: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Liczba osób dorosłych objętych programami profilaktycznymi

0 – realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba osób, które skorzystały z interwencji kryzysowej, terapii i poradnictwa w zakresie problemów uzależnień i przemocy

132 (poradnictwo w zakresie przemocy) - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

99 (poradnictwo w zakresie uzależnień) - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2 853 (184 - mediacje dla rodzin, 1 544 - poradnictwo prawne i specjalistyczne, 920 - poradnictwo w Klubie BLOK, 43 - poradnictwo w Fundacji Przyszań) – realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba spraw podejmowanych przez GKRPA

1 064 – realizator: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wskaźnik dodatkowy:

Liczba osób i udzielonych porad prawnych w Dąbrowskiej Poradni Prawnej „Paragraf”

284 osoby - realizator: Fundacja „Godne Życie” na zlecenie Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

Prowadzenie akcji informacyjnej o realizowanych programach i dostępnych punktach pomocowych na terenie miasta za pomocą środków masowego przekazu z uwzględnieniem nowoczesnych technologii (w tym m.in. serwis sms info).

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Przygotowano 2000 sztuk informatorów pt. „Gdzie szukać pomocy?” dot. profilaktyki uzależnień, sytuacji kryzysowej, problemów dzieci i młodzieży, przemocy w rodzinie, które przekazano jednostkom pomocy społecznej oraz organizacjom pozarządowym.

Inne działania pomocowe skierowane do osób uzależnionych:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 r. przeprowadziła z 1 064 osobami rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego. W ramach realizowanych przez Gminną Komisję zadań wydano 75 osobom skierowania do poradni w celu poddania się leczeniu odwykowemu.

W ramach otwartego konkursu ofert została przyznana dotacja Fundacji „Godne Życie” z siedzibą w Dąbrowie Górniczej ul. Sienkiewicza 6a, na realizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień pn. „Udzielanie porad prawnych w zakresie

rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii”. W ramach realizacji zadania Fundacja prowadziła Dąbrowską Poradnię Prawną ”PARAGRAF”, w ramach której osobom zamieszkującym teren Dąbrowy Górniczej udzielano bezpłatnych porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii z prawa karnego, cywilnego, rodzinnego, prawa pracy i prawa mieszkaniowego. Porady udzielane były w trzech punktach miasta: w siedzibie Związku Harcerstwa Polskiego, ul. Królowej Jadwigi 8; Miejskiej Bibliotece Publicznej, ul. Kościuszki 25 oraz w Centrum Handlowym „Pogoria”, ul. Sobieskiego 6.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W ramach środków zewnętrznych oraz w oparciu o pracę społeczną członków mediacje prowadziło Stowarzyszenie CKiM Dialog oraz Stowarzyszenie LINIA. Poradnictwo psychologiczne prowadziła Fundacja Przyszań.

**CEL 1.4.: ZMNIEJSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO ALKOHOLU I INNYCH
ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH**

Wskaźnik realizacji celu:

Udział osób nietrzeźwych w ogólnej liczbie uczestników wypadków drogowych

4 osoby nietrzeźwe/107 uczestników ogółem – realizator: Komenda Miejska Policji

Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych

9 - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Wskaźnik dodatkowy:

Liczba osób, którym udzielono porad/konsultacji w Punkcie ds. Uzależnień od Narkotyków

148 - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba osób, którym udzielono porad/konsultacji z zakresu problemów wynikających z nadużywania alkoholu w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym

182 - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba uczestników półkolonii

1 385 (półkolonie letnie), 628 (półkolonie zimowe) - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Zwiększenie działań prewencyjnych Policji i Straży Miejskiej.

Realizator: Straż Miejska

Prowadzone były czynności kontrolne w rejonach sklepów i lokali, w których prowadzona jest sprzedaż alkoholu oraz miejsc grupowania się osób spożywających alkohol oraz mogących zażywać środki psychoaktywne. Kontrole miały na celu ograniczenie dostępności alkoholu zwłaszcza dla osób nieletnich. Ponadto podejmowano działania w związku ze zgłoszeniami do dyżurnego Straży Miejskiej w sprawie spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych. W 2018 r. do służby dyżurnej wpłynęło 664 interwencji dotyczących spożywania alkoholu w miejscach publicznych. W związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi podjęto czynności wobec 653 osób.

Realizator: Policja

Policjanci Zespołu ds. nieletnich i patologii KMP zorganizowali i przeprowadzili 170 spotkań z młodzieżą, 52 spotkania z rodzicami oraz 409 spotkań z pedagogami, gdzie między innymi omawiali kwestie zmniejszenia dostępności do alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

2. Zwiększenie działań monitorujących przez zarządzających placówkami oświatowymi w zakresie rozpowszechnienia alkoholu i środków psychoaktywnych.

Realizator: Wydział Oświaty

Placówki realizowały szkolne programy profilaktyki, w których położony był nacisk na uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z rozpowszechnienia alkoholu i środków psychoaktywnych, np.: „Kampania Zachowaj Trzeźwy Umysł” – to ogólnopolska akcja, której głównymi celami jest wspieranie budowania własnej wartości, nauka samooceny, doskonalenie umiejętności pozytywnego myślenia, wspieranie pozytywnych wyborów życiowych dzieci i młodzieży, ograniczenie podejmowania przez dzieci i młodzieży zachowań ryzykownych, wspieranie działalności wychowawczej szkół i placówek oświatowych w zakresie nowoczesnej edukacji prozdrowotnej (alkohol, papierosy, dopalacze, nowe narkotyki), poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych, spotkań, konkursów.

3. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie uświadamiania o szkodliwości alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

W wyniku ogłoszenia konkursu ofert na realizację w 2018 roku zadania publicznego pn. Organizowanie i rozwijanie różnych form uczestnictwa osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin w życiu społeczności lokalnej (wsparcie środowiska abstynenckiego, indywidualne oraz grupowe samokształcenie) na terenie miasta Dąbrowa Górnicza, została przyznana dotacja Dąbrowskiemu Stowarzyszeniu Abstynentów „Klub Blok” z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, ul. Adamieckiego 13, które realizowało zadania z zakresu organizowania i rozwijania różnych form uczestnictwa osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i ich rodzin w życiu społeczności lokalnej oraz prowadziło programy na rzecz propagowania trzeźwości.

W okresie od stycznia do 31 grudnia 2018 r. w ramach swojej działalności Dąbrowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Blok” zrealizowało:

- 144 spotkania grup samopomocowych Anonimowych Alkoholików AA,
- 48 spotkań grup samopomocowych AI-Anon,
- 24 spotkania rodzinne grup samopomocowych AI-Ateen,
- „Program zapobiegania nawrotom picia u osób uzależnionych od alkoholu”,
- warsztaty terapeutyczne dla dzieci pn. „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży doświadczających kryzysów życiowych”,
- obóz terapeutyczny rodzinny i rajd terapeutyczny w Nowej Słupii,
- dyżury klubowiczów-wolontariuszy przy klubowym telefonie zaufania, który działał od poniedziałku do soboty,
- pikniki rodzinne, imprezy okolicznościowe i spotkania, na których klubowicze świętują rocznice abstynenckie.

W ww. działaniach w trakcie roku uczestniczyło około 850 osób uzależnionych, współuzależnionych i sympatyków Dąbrowskiego Stowarzyszenia Abstynentów „Klub Blok”.

Miasto współpracowało z Trzeźwością Stowarzyszeniem Kulturalno-Turystycznym z Katowic przy współorganizowaniu „Ogólnopolskiego Przeglądu Abstynenckiej Twórczości Artystycznej, który odbywa się corocznie w miejscowości Olsztyn k/Częstochowy. W Przeglądzie corocznie uczestniczy aktywnie ok. 30 mieszkańców naszego miasta, będących członkami i sympatykami Dąbrowskiego Stowarzyszenia Abstynentów „Klub Blok”.

Udział w kampaniach profilaktyczno-edukacyjnych „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Przemoc boli”, „Narkotyki? To mnie nie kręci!”, „Cyberuzależnienie” oraz „Bezpieczeństwo na drodze” organizowanych przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania. Celem ww. kampanii było ograniczenie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, a także ukształtowanie postaw prozdrowotnych.

Na organizowanie i prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych dla rodzin zastępczych wraz z ich podopiecznymi oraz dla kandydatów na rodziny zastępcze została przekazana dotacja dla Stowarzyszenia „Przyjazny Dom”.

Program profilaktyczny pt.: „Nowe horyzonty” realizowano w dwóch placówkach tj.: w Schronisku dla Bezdomnych w Dąbrowie Górniczej, Al. Zwycięstwa 6 oraz Noclegowni przy ul. Łącznej 31 w Dąbrowie Górniczej. Celem głównym było przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród osób bezdomnych z Dąbrowy Górniczej. Program realizowany w formie cyklicznych zajęć grupowych i indywidualnych, w okresie od stycznia do 31 grudnia 2018 r.

Działania o charakterze terapeutycznym. Profilaktyka uzależnień.

Schronisko dla Bezdomnych - 192 godz. zajęć terapeutycznych indywidualnych i grupowych, 4 godz. tygodniowo – 2 godz. zajęć grupowych i 2 godz. konsultacji indywidualnych.

Noclegownia dla Bezdomnych - 144 godz. zajęć terapeutycznych indywidualnych i grupowych, 3 godz. tygodniowo – zajęcia grupowe i konsultacje indywidualne.

Poruszana tematyka w obu ośrodkach obejmowała: poszerzenie wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu i uzależnienia od niego, kształtowanie postaw abstynenckich i umiejętności asertywnych związanych z zażywaniem środków uzależniających, zwiększenie świadomości na temat specjalistycznych instytucji pomocowych przeznaczonych dla osób uzależnionych, motywowanie do nawiązywania kontaktu z Poradnią Leczenia Odwykowego, stacjonarnymi ośrodkami leczenia uzależnień oraz ruchem trzeźwościowym AA, doradztwo w przypadku nawrotu choroby alkoholowej.

Działania o charakterze profilaktycznym.

Schronisko dla Bezdomnych – 1 536 godz. zajęć i treningów. Na terenie Schroniska działają pracownie umiejętności społecznych, plastyczna, majsterkowania – kącik majsterkowicza, pracownia muzyczna. Ponadto prowadzone były treningi: ekonomiczno – budżetowe, motywacyjne, asertywne z elementami relaksacji. Tematyka zajęć obejmowała racjonalne dysponowanie własnym budżetem,

motywowanie do zmiany aktualnej sytuacji życiowej, nauka konstruktywnego spędzania wolnego czasu poprzez udział w różnych zajęciach i spotkaniach, promowanie zdrowego i higienicznego trybu życia. W okresie realizacji w różnej formie wzięły udział osoby mieszkające w Schronisku tj. 81 osób oraz 62 osoby zagrożone bezdomnością korzystające z usług łazni oraz innych form pomocy.

Noclegowania dla Bezdomnych – 498 godz. zajęć przez 5 dni w tygodniu oraz dni świąteczne, kiedy otwarta jest cała doba. W ramach ww. działania odbyły się następujące treningi: motywacyjny, konstruktywnego rozwiązywania problemów osobistych, ekonomiczno-budżetowy (racjonalne dysponowanie własnym budżetem), higieniczny i czystościowy oraz zajęcia przygotowujące do zatrudnienia. W programie w różnej formie wzięły udział wszystkie osoby korzystające z noclegu tj. 94 osoby oraz 18 osób zagrożonych bezdomnością korzystających z innych form pomocy w Noclegowni.

W punkcie ds. Uzależnień od Narkotyków udzielano bezpłatnych porad i konsultacji z zakresu uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych, w tym m.in.: diagnozowano problem, planowano optymalną interwencję, wskazywano adekwatną placówkę, która zajmuje się działaniami terapeutycznymi oraz motywowano do leczenia. Punkt ds. Uzależnień od Narkotyków w roku 2018 funkcjonował w poniedziałki w godzinach: 11:00-17:00 i udzielił wsparcia 148 osobom.

W Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym udzielano bezpłatnych porad i konsultacji z zakresu problemów wynikających z nadużywania alkoholu, w tym m.in.: diagnozowano problem i planowano stosowną pomoc, wskazywano placówkę, gdzie prowadzona jest terapia uzależnień. Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w roku 2018 funkcjonował we wtorki i piątki w godzinach: 16:00 – 18:00 i udzielił wsparcia 182 osobom.

W roku 2018 gmina Dąbrowa Górnicza udzieliła dotacji Chrześcijańskiemu Stowarzyszeniu Dobroczynnemu z siedzibą w Kluczach na prowadzenie Centrum Integracji Społecznej w Dąbrowie Górniczej przy ul. Wapiennej 17. W ramach prowadzonych tam działań odbywały się indywidualne zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień. Prowadzone były przez psychologa zatrudnionego przez CIS, którego wynagrodzenie pokrywane było z dotacji udzielonej przez Gminę. W roku 2018 skorzystało z nich 28 osób w tym: 23 mężczyzn i 5 kobiet. Uczestnicy poszerzali swoją wiedzę nt. uzależnień i sposobów walki z nimi oraz form pomocy osobom jej doznającym.

Półkolonie zimowe w 2018 r. odbywały się w 16 placówkach oświatowych, dla dzieci uczęszczających do 21 szkół, w terminie od 29 stycznia do 9 lutego 2018 r. W półkoloniach zimowych wzięło udział 628 uczniów. Półkolonie letnie w 2018 r. odbywały się w 22 placówkach oświatowych,

dla dzieci uczęszczających do 25 placówek, w terminie od 25 czerwca do 27 sierpnia 2018 r. W pólkoloniach letnich wzięło udział 1 385 uczniów.

W ramach pólkolonii oprócz fachowej opieki sprawowanej przez nauczycieli, pielęgniarkę zapewniano wyżywienie oraz udział w zajęciach rekreacyjno-sportowo-profilaktycznych. Dzieci mogły zapoznać się z alternatywnymi formami spędzania wolnego czasu, miały możliwość rozwijania swoich zainteresowań, uczestniczenia w wycieczkach. Uczestnikami pólkolonii byli uczniowie przede wszystkim wywodzący się z rodzin z problemem uzależnienia oraz rodzin o trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

OBSZAR: POMOC SPOŁECZNA, RODZINA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY

CEL 2.1.: ROZWÓJ SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba mieszkańców żyjących w ubóstwie (wg kryterium dochodowego)

1 906 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba mieszkańców objętych projektami rozwoju społeczności lokalnych (PAL, OSL itp.)

16 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba mieszkańców objętych projektami z zakresu włączenia społecznego, realizowanymi na terenie miasta

218 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

25 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym, które zakończyły udział w projektach aktywizacyjnych

124 - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba osób, które zrealizowały kontrakty socjalne i poprawiły swoją sytuację społeczną

130 - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba pracowników socjalnych na 2 000 mieszkańców

68 (spełnione kryterium 1 pracownik na 2 000 mieszkańców) - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Likwidacja barier komunikacyjnych i architektonicznych, skierowana na wsparcie starzejącej się populacji miejskiej.

Realizator: Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”

Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem” posiada wszystkie udogodnienia wymagane dla osób starszych i niepełnosprawnych tj. windy, podjazdy, poręcze, szerokie drzwi, łóżka specjalistyczne.

Realizator: Wydział Inwestycji Miejskich

Wybudowano parking przy cmentarzu w rejonie ul. Myśliwskiej – wykonano 107 miejsc parkingowych (w tym 5 dla osób niepełnosprawnych).

2. Zwiększenie dostępności do usług psychologicznych i psychoterapeutycznych, w szczególności dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizator: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna udzielała bezpośredniej pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom i opiekunom od urodzenia do ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej. Pomoc udzielana była na terenie poradni poprzez prowadzone badania diagnostyczne, poradnictwo po przeprowadzonych badaniach, oddziaływania terapeutyczne oraz zajęcia prowadzone na terenie dąbrowskich placówek oświatowych.

I. Pomoc indywidualna udzielana dzieciom i młodzieży

Pomoc indywidualna dotyczyła następującej problematyki :

- niepełnosprawność u dzieci od urodzenia do podjęcia edukacji szkolnej (WWR),
- niepełnosprawność u dzieci od 3 r.ż. i młodzieży (autyzm, zespół Aspergera, niepełnosprawność intelektualna, niepełnosprawność ruchowa, niesłyszenie i słabosłyszenie, niewidzenie i słabowidzenie, niepełnosprawność sprzężona),

- problemy dzieci przewlekłe chorych (np. centralne zaburzenia przetwarzania słuchowego, ADHD, padaczka i inne zaburzenia neurologiczne),
- dzieci i młodzież leczone w PZP - choroby psychiczne: zaburzenia paranoidalne, zaburzenia depresyjne, choroba afektywna dwubiegunowa, zaburzenia odżywiania, zaburzenia lękowe, fobie, myśli i próby samobójcze,
- zaburzenia psychosomatyczne: zaburzenia snu, bóle głowy, zaburzenia gastryczne,
- problemy adaptacyjne związane z sytuacją rozpoczęcia edukacji przedszkolnej,
- zaburzenia komunikacji językowej: opóźnienia w rozwoju mowy, wady wymowy i rozwoju zaburzenia mowy o różnej etiologii,
- trudności edukacyjne (nieharmonijny i opóźniony rozwój psychoruchowy, deficyty rozwojowe, niepełnosprawność intelektualna i rozwój niższy niż przeciętny, zaburzony rozwój grafomotoryczny i manualny, zaburzenia w relacjach przestrzennych i kierunkowych, zaburzenia koncentracji, trudności z zapamiętywaniem, brak motywacji do nauki),
- problematyka dzieci, które rozpoczęły naukę w wieku 6 lat (niedojrzałość społeczno-emocjonalna, trudności edukacyjne) w I i II etapie edukacyjnym,
- specyficzne trudności w nauce czytania i pisanie oraz ryzyko dysleksji,
- trudności w nauce matematyki,
- trudności wychowawcze (np. agresja, trudności z podporządkowaniem się normom i zasadom, impulsywność, wybuchy złości),
- zaburzenia zachowania, zagrożenie niedostosowaniem społecznym, zachowania opozycyjno - buntownicze, mieszane zaburzenia zachowania i emocji,
- zaburzenia sfery emocjonalnej i społecznej np. nieśmiałość, trudności w komunikacji w grupie rówieśniczej, zahamowania emocjonalne, mutyzm, lęki, tiki nerwowe, moczenie nocne,
- problemy dzieci uwarunkowane sytuacją rodzinną: rozwód lub separacja rodziców, rodziny zrekonstruowane, eurosieroctwo, przemoc w rodzinie, choroba rodzica, problem alkoholowy, żal po stracie, problemy rodzin zastępczych,
- problemy okresu dojrzewania (problemy w kontaktach z rodzicami i w relacjach społecznych, zawody miłosne, problemy egzystencjalne),
- kontakt z alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi,
- zagrożenie uzależnieniem (w tym od komputera i mediów),
- podejrzenia nadużyć seksualnych wobec dzieci, wykorzystanie seksualne młodzieży,
- zaburzenia identyfikacji płciowej i homoseksualizm,
- dzieci zdolne (w tym z deficytami w rozwoju emocjonalno- społecznym, opiniowanie do ITN),

- diagnozy zainteresowań i predyspozycji osobowościowych (mocnych i słabych stron) w celu określenia optymalnej ścieżki edukacyjnej i zawodowej, ukierunkowania pracy nad sobą lub zmiany kierunku kształcenia,
- problemy uczniów nie rokujących szans na ukończenie gimnazjum ogólnodostępnego (Gimnazjum dla Dorosłych, Gimnazjum z oddziałami Przysposabiającymi do Pracy),
- wybór szkoły i zawodu dla uczniów z ograniczeniami zdrowotnymi i niepełnosprawnymi,
- zatrudnienie osób niemających 16 lat w celu przyuczenia do zawodu lub wykonywania określonej pracy.

Formy pomocy indywidualnej

- diagnoza sfery poznawczej, emocjonalnej i społecznej,
- opiniowanie (w tym o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, objęcia pomocą psychologiczno - pedagogiczną, opiniowanie kontynuowania nauki w gimnazjum z oddziałami przysposabiającymi do pracy w zawodzie oraz do gimnazjum dla dorosłych) i orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność oraz o potrzebie nauczania indywidualnego z uwagi na stan zdrowia uniemożliwiający lub znacznie utrudniający uczęszczanie do szkoły. W roku 2018 po przeprowadzonych badaniach diagnostycznych wydano:

- a) 112 orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania,
- b) 234 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego,
- c) 150 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju,
- d) 157 opinii o objęciu pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu,
- e) 327 opinii o objęciu pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole,
- f) 130 opinii - dostosowanie wymagań edukacyjnych (stan zdrowia),
- g) 63 opinie - dostosowanie wymagań edukacyjnych (dysleksja),
- h) 40 opinii – odroczenie obowiązku szkolnego,
- i) 24 opinii w sprawie indywidualnego toku nauki,
- j) 7 opinii w sprawie przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy/gimnazjum dla dorosłych,
- k) 83 innych opinii związanych z kształceniem i wychowaniem dziecka,
- l) 434 informacji o wynikach diagnozy dla lekarzy specjalistów.

- terapia indywidualna psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna (604 dzieci),
- porady i wskazówki dla rodziców dotyczące stymulacji rozwoju poznawczego, społecznego i emocjonalnego dziecka, postępowania wychowawczego, sporządzanie informacji o wynikach diagnozy - kierowanie do dalszych badań diagnostycznych (diagnostyka medyczna, okulistyczna, neurologiczna, laryngologiczna, gastrologiczna, endokrynologiczna, psychiatryczna, badania przesiewowe ryzyka

dysleksji rozwojowej (46 klas - 397 uczniów), słuchu i wzroku (123 dzieci), badania przesiewowe wzroku (37 dzieci).

II. Pomoc grupowa

Pomoc grupowa realizowana na terenie poradni dotyczyła następującej problematyki :

- rozwijanie komunikacji językowej, doskonalenie sprawności językowej, zaburzenia mowy na tle emocjonalnym,
- wyrównywanie deficytów rozwojowych u dzieci,
- ryzyko dysleksji rozwojowej i dysleksja rozwojowa - zajęcia korekcyjno – kompensacyjne,
- rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych,
- wspieranie uczniów realizujących obowiązek szkolny w formie nauczania indywidualnego z uwagi na stan zdrowia (grupa rozwojowo - wspierająca),
- zaburzenia w rozwoju społeczno – emocjonalnym u młodzieży pozostającej pod opieką poradni zdrowia psychicznego dla młodzieży (grupa rozwojowo – terapeutyczna).

Pomoc grupowa realizowana na terenie przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych:

- motywacja do nauki szkolnej,
- problemy okresu dorastania,
- komunikacja,
- uzależnienia,
- ochrona zdrowia psychicznego,
- przemoc i agresja,
- bezpieczeństwo w Internecie,
- kształcenie umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- prawa człowieka i prawa dziecka,
- kształtowanie postaw i wartości,
- tolerancja, w tym osób niepełnosprawnych,
- twórczy rozwój osobowości,
- planowanie ścieżki kariery edukacyjno- zawodowej.

III. Formy pomocy udzielanej rodzicom

- zajęcia warsztatowe doskonalące kompetencje wychowawcze,

- grupa wsparcia dla rodziców dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- terapia rodzinna,
- pogadanki i prelekcje dla rodziców (na terenie poradni i placówek oświatowych).

IV. Inne formy pomocy

- poradnictwo dla rodziców bez badań na terenie poradni w punktach konsultacyjnych dla rodziców - 826 rodziców,
- punkty konsultacyjne na terenie przedszkoli (psycholodzy, pedagodzy, logopedzi) - porady wychowawcze oraz dotyczące stymulowania rozwoju dziecka,
- punkty konsultacyjne dla rodziców uczniów,
- konsultacje indywidualne dotyczące pomocy doraźnej,
- działalność informacyjno - szkoleniowa - rozpowszechnianie plakatów i ulotek informacyjnych,
- udział w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- Dzień Bezpłatnych Diagnoz Logopedycznych,
- organizacja ferii z biblioterapią we współpracy z Biblioteką Pedagogiczną,
- I Dąbrowskie Spotkania z Psychologią - Konferencja „Porozmawiajmy o zdrowym życiu”- pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną, Miejskim Ośrodkiem Pracy Twórczej i Zespołem Szkół Ekonomicznych. Program wykładów i warsztatów: Obraz własnego ciała w kontekście zaburzeń odżywiania; Jedzenie emocjonalne u dzieci i młodzieży z otyłością; Gorzka prawda o słodkim cukrze; Zdrowie na talerzu; Zdrowo czyli jak - rozważania psychologiczne; Od jedzenia do mówienia; Zabawy podwórkowe - integracja sensoryczna w praktyce; Anoreksja i bulimia
- problem okresu dojrzewania; Zachowania autoagresywne jako problem wieku dorastania; Samookaleczenia - specyfika zjawiska,
- organizacja Konferencji „Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych przez dzieci i młodzież” ,
- Dzieci i młodzież przed monitorem komputera w perspektywie opiekunów a rzeczywistość. Działania wspomagające szkołę w praktyce,
- udział w grupie samopomocowej, w ramach projektu ISKRA, dla pracowników Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji oraz Sądu Rejonowego.

Liczba osób korzystających z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w roku 2018:

- liczba dzieci przyjętych: 3 015 dzieci (rodzicom lub opiekunom prawnym dzieci objętych pomocą bezpośrednią udzielono porad po przeprowadzonych badaniach),

- terapia indywidualna i grupowa psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna (604 dzieci),
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach grupowych realizowanych przez pracowników poradni na terenie przedszkoli i szkół: 6 520,
- liczba rodziców objętych prelekcjami, konsultacjami indywidualnymi, zajęciami warsztatowymi: 2 695.

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

W Punkcie ds. Uzależnień od Narkotyków udzielano bezpłatnych porad i konsultacji z zakresu uzależnienia od narkotyków i innych środków psychoaktywnych, w tym m.in.: diagnozowano problem, planowano optymalną interwencję, wskazywano adekwatną placówkę, która zajmuje się działaniami terapeutycznymi oraz motywowano do leczenia. Punkt ds. Uzależnień od Narkotyków w roku 2018 funkcjonował w poniedziałki w godzinach 11:00-17:00 i udzielił wsparcia 148 osobom, w tym 25 osobom do 18 roku życia.

W Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym udzielano bezpłatnych porad i konsultacji z zakresu problemów wynikających z nadużywania alkoholu, w tym m.in.: diagnozowano problem i planowano stosowną pomoc, wskazywano placówkę, gdzie prowadzona jest terapia uzależnień. Punkt Konsultacyjno - Informacyjny w roku 2018 funkcjonował we wtorki i piątki w godzinach: 16:00 – 18:00 i udzielił wsparcia 182 osobom, w tym 4 osobom do 18 roku życia.

Półkolonie zimowe w 2018 r. odbywały się w 16 placówkach oświatowych, dla dzieci uczęszczających do 21 szkół, w terminie od 29 stycznia 2018 r. do 9 lutego 2018 r. W półkoloniach zimowych wzięło udział 628 uczniów. Półkolonie letnie w 2018 r. odbywały się w 22 placówkach oświatowych, dla dzieci uczęszczających do 25 placówek, w terminie od 25 czerwca 2018 r. do 27 sierpnia 2018 r. W półkoloniach letnich wzięło udział 1385 uczniów. W ramach półkolonii oprócz fachowej opieki sprawowanej przez nauczycieli, pielęgniarkę zapewniano wyżywienie oraz udział w zajęciach rekreacyjno-sportowo-profilaktycznych. Dzieci mogły zapoznać się z alternatywnymi formami spędzania wolnego czasu, miały możliwość rozwijania swoich zainteresowań, uczestniczenia w wycieczkach. Uczestnikami półkolonii byli uczniowie przede wszystkim wywodzący się z rodzin z problemem uzależnienia oraz rodzin o trudnej sytuacji materialnej i życiowej.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W ramach środków zewnętrznych oraz w oparciu o pracę społeczną członków mediacje prowadziło Stowarzyszenie CKiM Dialog oraz Stowarzyszenie LINIA. Poradnictwo psychologiczne prowadziła Fundacja Przyszań. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów prowadziło Klub Feniks.

Liczba mieszkańców objętych projektami z zakresu włączenia społecznego realizowanymi na terenie miasta: 6 113 (w tym: CIS, WTZ, Klub BLOK, porady prawne, mediacje, kluby osiedlowe i kluby dla seniorów, zajęcia pozalekcyjne, placówki wsparcia dziennego).

3. Rozwój programów aktywności lokalnej i innych metod pracy ze społecznością.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W ramach projektu „Integra III – program aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dąbrowie Górniczej” realizowana była animacja w środowisku lokalnym przez 1 pracownika socjalnego – animatora PAL. Celem głównym realizowanego przedsięwzięcia była integracja społeczno-zawodowa osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego lub zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie Dąbrowy Górniczej. Do zadań animatora lokalnego należała realizacja animacji lokalnej polegającej na diagnozowaniu środowiska lokalnego oraz wykorzystywaniu jego zasobów do działań podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców miasta, organizowaniu spotkań z potencjalnymi partnerami. Pracownik socjalny realizował pracę socjalną z uczestnikami oraz uczestniczkami projektu, nawiązywał kontakty z lokalnymi podmiotami, zawierał umowy partnerskie na podstawie których organizowane były konkretne przedsięwzięcia partnerskie na terenie miasta Dąbrowa Górnicza na rzecz uczestników projektu. W ramach programu aktywności lokalnej zorganizowano liczne spotkania na terenie miasta, trening umiejętności społecznych, inicjatywy lokalne oraz wycieczki.

4. Bieżące monitorowanie potrzeb w zakresie zasobów pomocy społecznej w mieście.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zgodnie z art. 16 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.) wprowadzono obowiązek przygotowywania corocznie przez gminy, powiaty i samorząd województwa oceny zasobów pomocy społecznej, która jest przedstawiana corocznie radzie gminy.

CEL 2.2.: ROZWÓJ SYSTEMU POMOCY DZIECIOM I RODZINOM

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opiekuńczo-wychowawczych

210 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba dzieci wychowywanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej

70 - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba inicjatyw podjętych przez organizacje i instytucje w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży

4 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej, Stowarzyszenie „Przyjazny Dom”

Liczba miejsc w rodzinnych formach opiekuńczo-wychowawczych (rodzinach zastępczych i placówkach rodzinnych)

219 - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba osób korzystających z poradni psychologiczno-pedagogicznej

3 015 (dzieci) – realizator Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Liczba osób objętych programami: „Dąbrowska Rodzinka.pl”, „Śląskie dla Rodziny – Karta Dużej Rodziny” oraz Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny (stan na dzień 31.12.2018 r.)

1 163 („Dąbrowska Rodzinka.pl”), 498 („Śląskie dla Rodziny – Karta Dużej Rodziny”), 498 (Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny) – realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba miejsc w Żłobku Miejskim

292 - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba rodzin korzystających ze specjalistycznych form wsparcia (poradnictwa rodzinnego, terapii rodzinnej itp.)

582 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

63 - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Rozwój usługi „Asystent rodziny”.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W roku 2018 - asystenci rodziny objęli wsparciem i pomocą łącznie 63 rodziny, w tym 142 dzieci. Podejmowali liczne działania skierowane na pomoc dziecku i rodzinie. Pracę z rodzinami prowadziło 4 asystentów rodziny. Do zadań asystentów należało min :

- wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, z członkami rodziny w celu wzmocnienia, poprawy ich sytuacji życiowej i rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

W 2018 r. asystenci objęli wsparciem superwizora w ramach realizowanego programu „Superwizja dla asystentów rodziny” finansowanego z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Ponadto dwoje asystentów rodziny wzięło udział w szkoleniu dotyczącym wypalenia zawodowego.

3. Promowanie rodzicielstwa zastępczego.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W ramach działań w dniu 28.11.2018 r. odbyło się spotkanie interdyscyplinarne „Dobre praktyki w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu” zorganizowane przez Klub Integracji Społecznej działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, w trakcie którego koordynatorzy promowali ideę rodzicielstwa zastępczego.

4. Rozwój rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W ramach rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 roku utworzono 1 rodzinę zastępczą zawodową, w której łącznie, przez cały rok, umieszczono 5 dzieci.

5. Pomoc rodzinom zastępczym poprzez wsparcie koordynatorów pieczy zastępczej

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W 2018 roku 10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej pomocą i wsparciem objęło 108 rodzin zastępczych spokrewnionych, 38 rodzin zastępczych niezawodowych, 7 rodzin zastępczych zawodowych oraz 1 rodzinny dom dziecka. Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 210 dzieci.

W ramach współpracy z rodzinami zastępczymi do zadań koordynatora należało m.in.:

- dokonywanie ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w przypadku dzieci poniżej 3 roku życia nie rzadziej niż co trzy miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co sześć miesięcy. Po dokonaniu ww. ocen sporządzana była ocena zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, a następnie przekazywana do Sądu. Łącznie dokonano 340 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny/pracownikiem socjalnym i odpowiednią rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku. Utworzono 31 nowych planów pomocy, monitorowano i zmodyfikowano łącznie 96 planów,
- współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjno - Opiekuńczym w Sosnowcu oraz Diecezjalnym Ośrodkiem Adopcyjno- Opiekuńczym Centrum Służby Rodzinie i Życiu w Sosnowcu, w celu omawiania sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W wyniku podjętych przez pracowników działań 15 dzieci zostało zgłoszonych do adopcji, w tym 3 w pełni przysposobionych (1 dziecko zgłoszone było w 2017 r.), a w przypadku 4 wydano zarządzenia tymczasowe określające formę osobistej styczności. W przypadku 9 dzieci nastąpiło odstąpienie od kwalifikacji do przysposobienia. Ponadto w 2018 r. 7 dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą i powróciło do rodzin biologicznych.

Przez cały rok pracownicy zespołu współpracowali z placówkami oświatowymi oraz Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w celu podejmowania działań niwelujących trudności wychowawcze dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W związku z powyższym występowano do placówek oświatowych o przesłanie opinii dotyczących funkcjonowania dziecka i kontaktów rodzica zastępczego

z daną placówką oraz osiągniętych wyników w nauce. W wyniku tych działań otrzymano 147 opinii o dzieciach i wychowankach przebywających w rodzinach zastępczych, a w sytuacjach kiedy szkoły zgłaszały problemy dotyczące dzieci, udzielano pomocy specjalistycznej bądź kierowano do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Z tej formy pomocy skorzystało 54 wychowanków rodzin zastępczych.

6. Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Przez cały 2018 rok na terenie tut. Ośrodka funkcjonowała samopomocowa grupa wsparcia. Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowili źródło wsparcia emocjonalnego i informacyjnego. W grupie wsparcia uczestniczyło 11 osób.

7. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W terminie od dnia 09.02.2018 r. do dnia 27.04.2018 r. zorganizowano szkolenie na terenie tut. Ośrodka dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, do którego zakwalifikowano 5 osób i wydano 5 zaświadczeń kwalifikacyjnych. Ponadto wydano 2 zaświadczenia kwalifikacyjne dla osób, które odbyły szkolenie w innym ośrodku.

8. Poszerzenie form wsparcia dla rodzin zastępczych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Przez cały ubiegły rok Dział Opieki nad Dzieckiem i Rodziną udzielał wsparcia specjalistycznego, w tym pedagoga i psychologa. Celem ww. konsultacji było zapewnienie rodzinom zastępczym wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych oraz przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzica zastępczego. Pomocą zostało objętych 67 rodzin zastępczych, w tym z pomocy pedagogicznej skorzystało 20 rodzin, a psychologicznej 47 rodzin.

9. Prowadzenie mediacji rodzinnych.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności

Mediacje prowadziło Stowarzyszenie CKiM Dialog oraz Stowarzyszenie LINIA - skorzystało 184 osoby.

10. Przygotowywanie i realizacja projektów społecznych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- Dział Pomocy Środowiskowej

1) Projekt społeczny „Aktywni Razem ” realizowany był w okresie od 02/2018 do 10/2018 przez pracowników społecznych Zespołu Pomocy Środowiskowej nr 4 w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem projektu było zapobieganie, ograniczanie i redukcja szkód powodowanych przez alkohol oraz poprawa jakości życia rodzin. Projekt skierowany był do osób starszych i niepełnosprawnych z terenu Dąbrowy Górniczej, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zagrożonych uzależnieniami i wykluczeniem społecznym. Działaniami projektu objęto 15 osób. W ramach projektu zrealizowano prelekcje ze specjalistami m.in. z psychologiem, konsultantem do spraw uzależnień, policjantem, rehabilitantem. Zostały również zorganizowane wspólne wyjścia na seans w grocie solnej, do Pałacu Kultury Zagłębia na seans kinowy i wystawę, Kina Helios, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Parku Hallera na zorganizowane zajęcia sportowe. Osoby biorące udział w projekcie poznały różne sposoby spędzania wolnego czasu alternatywne do spędzania czasu na spożywaniu alkoholu.

2) Projekt społeczny „Bezpieczny Senior ” realizowany był w okresie od 04/2018 do 08/2018 przez starszego pracownika socjalnego Zespołu Pomocy Środowiskowej nr 4 w partnerstwie z Komendą Miejską Policji w Dąbrowie Górniczej, w ramach specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego. Celem projektu było rozszerzenie efektywnego systemu pomocy osobom starszym borykającym się z problemem przemocy poprzez poszerzenie wiedzy z zakresu zjawiska przemocy w środowisku seniorów. W ramach projektu uczestnicy skorzystali ze wsparcia w formie zajęć i prelekcji prowadzonych przez specjalistów, spotkań konsultacyjnych prowadzonych przez specjalistów z tematyki przemocy domowej i pracy socjalnej. Uczestnicy projektu pogłębili wiedzę z zakresu zjawiska przemocy, ochrony przed niebezpieczeństwem i radzenia sobie z uzależnieniami, nawiązali nowe kontakty społeczne, co spowodowało zmniejszenie zjawiska osamotnienia i wykluczenia społecznego wśród osób starszych. Projekt objął wsparciem osoby starsze (mieszkańców gminy Dąbrowa Górnicza) zagrożone zjawiskiem przemocy. Beneficjentami projektu była m.in. grupa seniorów z MOPS, grupa seniorów z Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, grupa seniorów z klubu Senior – Junior oraz Stowarzyszenia “Razem w przyszłość,” grupa seniorów ze Stowarzyszenia Aktywności Lokalnej “Dąbrowiak”. Działaniami projektu ogółem objęto 98 osób.

3) Projekt społeczny „Dzieci w cybersieci” realizowany był od 05/2018 do 06/2018 przez pracowników Zespołu Pomocy Środowiskowej nr 4 w ramach Gminnego Programu Profilaktyki

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Głównym celem projektu było uświadomienie rodziców dzieci i młodzieży będących beneficjentami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej na temat zagrożeń płynących z Internetu, uzależnienia od „wirtualnej rzeczywistości” i zjawiska cyberprzemocy. Wartością dodaną projektu było również uświadomienie rodzicom rodzajów agresji elektronicznej, na którą narażone są dzieci poprzez media społecznościowe, a także skutki nieograniczonego dostępu „do sieci.” W ramach projektu promowano alternatywne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz wskazywano miejsca, gdzie osoby poszkodowane przemocą „w sieci” uzyskają specjalistyczną pomoc. Projektem objęto 20 osób – 10 rodziców i 10 dzieci /młodzieży w wieku szkoły podstawowej i gimnazjum, klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zagrożonych uzależnieniem od Internetu oraz cyberbullyingiem. W dniu 21.06.2018 r. zorganizowano spotkanie ze specjalistami tj. konsultantem do spraw uzależnień i policjantem z Wydziału ds. Nietletnich. Poza prelekcją na temat cyberprzemocy i uzależnień związanych z technologiami informacyjnymi osoby biorące udział w projekcie poznały alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego. Rodziny otrzymały gry edukacyjne i książki promujące wspólne spędzanie czasu.

4) Autorski projekt socjalny p.n. „Dzieci w cybersieci” powstał w związku z rozpoczętym przez pracowników socjalnych II stopniem specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego i był rozszerzeniem projektu o tej samej nazwie realizowanym w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z uwagi na charakterystykę i skalę zjawiska cyberprzemocy w projekcie wykorzystano środowiskową metodę pracy socjalnej, co pozwoliło na dotarcie do szerszego grona odbiorców – rodziców dzieci i młodzieży z terenu Dąbrowy Górniczej, nie tylko dotychczasowych beneficjentów tutejszego Ośrodka. Projekt skierowany był również do pracowników socjalnych i asystentów rodziny tutejszego Ośrodka. Celem projektu było zwiększenie wiedzy rodziców dzieci i młodzieży w wieku szkolnym z obszaru Dąbrowy Górniczej w zakresie cyberprzemocy, nabycie przez nich umiejętności w zakresie rozpoznawania symptomów doznawania przemocy w sieci i radzenia sobie w takiej sytuacji. Projekt „Dzieci w cybersieci” umożliwił nawiązanie ścisłej współpracy z innymi podmiotami tj. Policją i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną co skutkowało zwiększeniem efektywności podejmowanych działań. Specjaliści z tych instytucji przedstawili problem cyberprzemocy z perspektywy ich kompetencji i doświadczenia oraz wskazali na możliwości uzyskania wsparcia w instytucjach przez nich reprezentowanych dla osób, które padły ofiarą cyberbullyingu. Projektem zostało objętych 49 beneficjentów. Projekt przyczynił się do zwiększenia wiedzy w zakresie cyberprzemocy u pracowników służb społecznych, co może w przyszłości skutkować efektywniejszym wsparciem rodzin w tym zakresie. Potwierdzeniem trafności działań były wyniki przeprowadzonych

badan (ankieta), które potwierdziły dużą potrzebę edukacji w powyższej tematyce rodziców dzieci i młodzieży z terenu Dąbrowy Górniczej.

5) Autorski projekt socjalny „To ich jest kawałek podłogi – rozwój systemu wsparcia społecznego osób starszych w środowisku zamieszkania, ze szczególnym uwzględnieniem osób objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej - obszar mieszkalnictwo”. Realizowany był we wrześniu 2018 r. przez pracowników socjalnych Zespołu Pomocy Środowiskowej nr 1 biorących udział w szkoleniu z zakresu II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny. Inspiracją i motywacją do działania dla pracowników socjalnych była pomoc dla klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej mieszkających w złych warunkach. Wsparcie skierowano do osób samotnych, w wieku poprodukcyjnym i z orzeczoną niepełnosprawnością. W ramach projektu nawiązano współpracę z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym z siedzibą w Kluczach, prowadzącym Centrum Integracji Społecznej w Dąbrowie Górniczej. Wspólnie z CHSD udzielono wsparcia uczestnikom projektu w formie usługi polegającej na wyremontowaniu lokalu mieszkalnego. Celem pracowników socjalnych realizujących projekt była poprawa warunków mieszkaniowych we własnym mieszkaniu, a także adaptacja lokalu do potrzeb mieszkańca. W ramach projektu wyremontowano/odnowiono 2 mieszkania.

- Dział Opieki nad Dzieckiem i Rodziną

W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku 15 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej wzięło udział w projekcie „INTEGRA III - program aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dąbrowie Górniczej” realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej. W ramach projektu wychowankowie odbyli spotkania z psychologiem i doradcą zawodowym. Brali również udział w zajęciach Klubu Integracji Społecznej tut. Ośrodka, które miały na celu podniesienie kompetencji społecznych, zawodowych i stworzenie pozytywnych wzorców postępowania w życiu codziennym i zawodowym. W ramach projektu:

- 13 wychowanków ukończyło kurs komputerowy ECDL,
- 6 wychowanków pieczy zastępczej ukończyło kurs prawa jazdy kat. B,
- 1 wychowanek ukończył kurs spawania metodą MAG,
- 1 wychowanka ukończyła kurs kroju i szycia,
- 2 wychowanki ukończyły kurs obsługi kasy fiskalnej,
- 6 uczestników projektu ukończyło kurs gospodarki magazynowej z obsługą wózka jezdniowego.

Ukończenie kursów zawodowych zwiększyło szanse na rynku pracy dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

11. Prowadzenie kompleksowych działań pomocowych na rzecz rodziny, w tym m.in. prowadzenie miejskiego telefonu zaufania, kontynuacja zadań związanych z realizacją programów: „Dąbrowska Rodzinka.pl”, „Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny” oraz rządowego programu dla rodzin wielodzietnych: Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny.

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

W 2018 r. kontynuowano realizację programu rodzin wielodzietnych „Dąbrowska Rodzinka.pl”, którego celem jest wzmacnianie funkcji rodziny i wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży, wspieranie i promowanie modelu rodzin wielodzietnych i zastępczych, kształtowanie pozytywnego wizerunku rodzin w społeczności lokalnej, poprawę warunków życia i wzmocnienie kondycji rodzin, budowę przychylnego klimatu lokalnego dla rodzin wielodzietnych, co w konsekwencji może się przyczynić do korzystnych zmian demograficznych. Funkcjonowanie programu ułatwia rodzinom korzystanie z ofert handlowo-usługowych w obszarach kultury, sportu i rekreacji, edukacji i zabawy oraz innych działań, zgłaszanych i realizowanych przez jednostki miejskie, jednostki powiązane kapitałowo z miastem i inne podmioty, również niepubliczne, które przystąpiły do Programu jako jego partnerzy.

Realizowany Program „Śląskie dla Rodziny – Karta Dużej Rodziny” polega na udostępnianiu zasobów instytucji kultury, rekreacji, edukacji, ochrony zdrowia i transportu publicznego, będących wojewódzkimi osobami prawnymi rodzinom wielodzietnym w Województwie Śląskim, mając na uwadze wzmocnienie wsparcia rodzin, zwłaszcza wielodzietnych, zamieszkałych na terenie województwa śląskiego oraz konieczność realizacji konsekwentnych działań przyjaznych rodzinie.

Program „Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny” polega na wspieraniu rodzin wielodzietnych poprzez dostęp do uprawnień przysługujących osobom posiadającym ważną Kartę i przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Telefon Zaufania funkcjonował od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. codziennie w godzinach 19:00 – 22:00, w tym również w niedziele i święta. Udzielono 310 osobom profesjonalnej pomocy i wsparcia.

12. Zwiększenie dostępności do miejsc w Żłobku Miejskim.

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

W Żłobku Miejskim w Dąbrowie Górniczej w 2018 roku kontynuowano Resortowy Program Rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2018.

CEL 2.3.: WZMACNIANIE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba przypadków przemocy domowej (Niebieskie Karty)

288 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny

Liczba osób doświadczających przemocy objętych wsparciem OIK

79 – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba osób i rodzin objętych wsparciem grup roboczych

837 osób/ 288 rodzin - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny

Liczba osób, które skorzystały z interwencji kryzysowej, terapii i poradnictwa w zakresie problemów uzależnień i przemocy

132 (poradnictwo w zakresie przemocy) - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

99 (poradnictwo w zakresie uzależnień) - realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

103 – realizator: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2 853 – realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Stałe zwiększanie efektywności systemu przeciwdziałania przemocy.

Realizator: Zespół Interdyscyplinarny

W roku 2018 Zespół Interdyscyplinarny odbył 5 posiedzeń w dniach: 15 lutego, 26 kwietnia, 7 czerwca, 27 września, 29 listopada. Inicjował i koordynował działania w ramach przyjętego Uchwałą Nr XIV/313/2016 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 27 stycznia 2016 roku Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Dąbrowa

Górnica na lata 2016-2020. Podejmował działania mające na celu koordynowanie dąbrowskiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym działań podejmowanych przez lokalne podmioty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”, by odbywała się ona zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” i wytycznymi Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W tym celu:

- przewodnicząca konsultowała i monitorowała pracę grup roboczych oraz nadzorowała realizację ustalanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach, w sytuacjach tego wymagających omawiała indywidualne przypadki na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- ustalano na bieżąco zasady współpracy między podmiotami realizującymi procedurę „Niebieskie Karty” celem usprawnienia jej realizacji w indywidualnych przypadkach,
- przedstawiono zalecenia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, wynikające z przeprowadzanych kontroli realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wykonywanych przez samorządy. Zobowiązano podmioty realizujące procedurę „Niebieskie Karty” do kompletnego wypełniania formularzy NK-A. Materiał z kontroli został udostępniony członkom Zespołu, celem realizacji i stosowania zaleceń przez podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- omówiono zalecenia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (pismo z dnia 22.08.2018 r., znak: PSI.9451.9.2018) i podjęto działania mające na celu uwrażliwienie przedstawicieli służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na konieczność stosowania przepisów art. 12 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i w sytuacjach wskazanych w powołanym artykule zawiadamianie organów ścigania,
- omówiono zadania i rolę pedagoga/psychologa szkolnego jako członka grupy roboczej w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w szczególności w kontekście udzielania pomocy dziecku doświadczającemu przemocy,
- inicjowano działania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie:
  - a) rozpowszechniano wśród instytucji informacje o programie oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
  - b) przeprowadzono rozmowy na terenie Prokuratury Rejonowej i Sądu Rejonowego w zakresie zwiększenia udziału osób skazanych za przemoc w rodzinie w ww. oddziaływaniach, poprzez wzrost liczby wniosków prokuratorów oraz kuratorów sądowych o ich zastosowanie w toku postępowania wykonawczego,

c) opracowano „Informator” dla osób stosujących przemoc w rodzinie, zawierający treści edukacyjne na temat zjawiska przemocy, konsekwencji grożących w związku ze stosowaniem przemocy oraz dostępnych form i miejsc udzielania profesjonalnej pomocy,

- w czerwcu zorganizowano spotkanie z koordynatorem Przychodni Specjalistycznych oraz pracownikami Nocnej i Świątecznej Pomocy Lekarskiej ZCO Szpitala Specjalistycznego im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej na temat stosowania w praktyce lekarskiej procedury „Niebieskie Karty” oraz wydawania bezpłatnych zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,

- kontynuowano współprowadzenie z Urzędem Miejskim portalu www.pomocrodzinie.idabrowa.pl, na którym upowszechniano informacje edukacyjne na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz prowadzonych ogólnokrajowych kampaniach społecznych oraz uaktualniono informacje w zakresie danych teleadresowych dąbrowskich instytucji w zakładce: Gdzie szukać pomocy,

- uczestniczono w dąbrowskiej inicjatywie przeciwko przemocy ”Nazywam się Miliard – Dąbrowa Górnicza”, której finał odbył się 14 lutego w CH POGORIA,

- w ramach Programu Oślonowego współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zrealizowano projekt pt. „Iskra”, którego autorem był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach projektu zorganizowano dwudniowe szkolenie wyjazdowe na temat wypalenia zawodowego dla 20 pracowników zajmujących się problemem przemocy w rodzinie oraz utworzono i prowadzono grupę samopomocową dla pracowników służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W cotygodniowych, 12 spotkaniach, uczestniczyło łącznie 67 pracowników z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

W roku 2018 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 169 formularzy „Niebieska Karta – A” sporządzonych przez dąbrowskie podmioty z czego: 60 sporządzili pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, 114 funkcjonariusze Policji, 8 pracownicy oświaty oraz 8 ochrony zdrowia. W roku sprawozdawczym pracowało 288 grup roboczych, w tym 162 nowo powołane, które łącznie odbyły 683 spotkania. Zadaniem powołanych grup roboczych było opracowanie i realizacja planów pomocy dla rodzin, monitorowanie ich sytuacji oraz dokumentowanie podejmowanych działań i ich efektów. Z uwagi na ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy zakończonych zostało 50 procedur. W 162 przypadkach grupa robocza rozstrzygnęła o braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Pomocą grup roboczych objętych było w ciągu roku 288 rodzin tj. 837 osób, w tym 307 kobiet, 276 mężczyzn i 254 dzieci.

Realizator: Wydział Oświaty

Przedstawiciele dąbrowskich szkół (pedagodzy, psychologzy szkolni, wychowawcy) uczestniczyli w pracach grup roboczych realizujących procedurę „Niebieskie Karty” oraz w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Górniczej. Organizowali różnorodne formy pomocy uczniom – podejmowali działania o charakterze interwencyjnym wobec sprawców, ofiar i świadków przemocy rówieśniczej oraz o charakterze informacyjnym poprzez wyeksponowanie materiałów edukacyjnych nt. przemocy, a także informacji o instytucjonalnych miejscach świadczących pomoc potrzebującym, np.: „Spójrz inaczej na agresję”, „Przemoc boli”, „Na wszystkie PRZEMOCe mam super MOCe”, „Bądź dobrym kolegą, nie dokuczaj”. Monitorowali losy dzieci zagrożonych przemocą, współpracowali ze społecznymi kuratorami sądowymi sprawującymi nadzór nad rodzinami uwikłanymi w przemoc oraz pracownikami socjalnymi.

Realizator: Policja

W 2018 roku funkcjonariusze KMP w Dąbrowie Górniczej przeprowadzili ogółem 25 632 interwencje, w tym 4 032 domowych w trakcie których w 108 przypadkach stwierdzono fakt przemocy w rodzinie.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- przeprowadzono w 8 szkołach podstawowych dla uczniów kl. III warsztaty z zakresu profilaktyki przemocy pt. „na wszystkie PRZEMOCe mam super MOCe”, którymi zostało objętych 191 uczniów w ramach 16 spotkań oraz dla uczniów kl. V w Szkole Podstawowej nr 11 – w 2 spotkaniach udział wzięło 18 uczniów;
- zrealizowano program „Szkoła Rodzica” – programem objęto 10 osób;
- zrealizowano projekt pt. „Iskra” w ramach Programu Ośłonowego współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w którym zorganizowano dwudniowe szkolenie wyjazdowe na temat wypalenia zawodowego dla 20 pracowników Ośrodka zajmujących się problemem przemocy w rodzinie oraz utworzono i prowadzono grupę samopomocową dla pracowników służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W cotygodniowych, 12 spotkaniach uczestniczyło łącznie 67 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Poradni

Psychologiczno-Pedagogicznej. Opracowano i rozkolportowano 180 sztuk ulotek informacyjnych pt. „Zaiskrzyj na nowo! Krótkie wskazówki na temat przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu”.

2. Rozwój bazy instytucjonalnej świadczącej pomoc i wsparcie osobom uwięzianym w przemoc, w tym prowadzenie/zmiana siedziby Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- udzielono 132 osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poradnictwa specjalistycznego w postaci porad prawnych, psychologicznych, terapeutycznych i socjalnych;
- udzielono 20 osobom schronienia w mieszkaniu chronionym dla ofiar przemocy;
- prowadzono działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą – pedagogizacją objęto 11 dorosłych osób;
- realizowano 9 postanowień sądowych w sprawie spotkań rodziców z dziećmi – w obecności pracownika odbyły się 52 widzenia, bez obecności pracownika, na terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej 68 widzeń;
- przeprowadzono prelekcję na temat zjawiska przemocy w rodzinie dla kandydatów na rodziców zastępczych;
- zrealizowano 2 programy pt.:
  - a) „Jestem dobrą mamą – trening umiejętności żywieniowych, higienicznych i budżetowych” - programem objęto 8 klientek i 10 dzieci, odbyło się 10 spotkań,
  - b) „Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających kryzysów życiowych” - odbyło się 8 spotkań (16 godzin), w których uczestniczyło 7 kobiet.

3. Zwiększenie wrażliwości i świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- zaprojektowano oraz zlecono wykonanie „Informatora” dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- rozpowszechniono wśród mieszkańców miasta broszury i ulotki informacyjno – edukacyjne o działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej, mieszkaniu chronionym dla ofiar przemocy oraz Miejskim Telefonie Zaufania.

4. Realizacja Programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy „Kładka”.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W roku 2018 program nie był realizowany. Pomimo prowadzonych we współpracy z innymi podmiotami działań informacyjnych oraz rekrutacyjnych, nie udało się zakwalifikować do programu takiej ilości uczestników, która pozwoliłaby na sprawne i niezakłócone realizowanie programu oraz dałaby możliwość wykonywania praktycznych ćwiczeń grupowych.

5. Zwiększenie liczby działań profilaktyczno - informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizator: Wydział Oświaty

We wszystkich typach szkół oraz przedszkolach realizowane były obligatoryjnie programy wychowawczo - profilaktyczne uwzględniające działania mające na celu zwiększenie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie i przeciwdziałanie przemocy, poprzez prowadzenie różnorodnych działań związanych z upowszechnianiem wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie (np. organizowanie warsztatów profilaktycznych, spotkań i konsultacji dla rodziców).

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba inicjatyw profilaktyczno – informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie – 9 (3 inicjatywy Fundacji Godne Życie, 1 inicjatywa Stowarzyszenia Małolat, 1 inicjatywa Stowarzyszenia Dar Serca, 1 inicjatywa Stowarzyszenia Przyjazny Dom, 1 inicjatywa Centrum Mediacji i Komunikacji Dialog, 2 inicjatywy Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków).

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Opis działań w CEL 2.3. / Kierunek działań 3

OBSZAR: BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

CEL 3.1.: PROMOCJA ZATRUDNIENIA I EFEKTYWNA AKTYWIZACJA

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z instrumentów rynku pracy

1 116 – realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Liczba osób (w tym młodzieży) objętych programami rynku pracy

1 279 - realizator: Powiatowy Urząd Pracy

615 – realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba funkcjonujących na terenie Dąbrowy Górniczej Spółdzielni Socjalnych

3 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Wskaźnik procentowy bezrobocia w mieście

5 % - realizator: Powiatowy Urząd Pracy

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Wzrost poziomu aktywności zawodowej mieszkańców miasta.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji zawodowej osób bezrobotnych.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, którym ustalono profil pomocy, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 5 578   Osoby długotrwale bezrobotne – 1 331

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 1 229   Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. – 1 143

Wskaźnik: Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Działania, w tym dla osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 5 198   Osoby długotrwale bezrobotne – 1 395

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 1 291   Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. – 1 205

2. Realizacja efektywnego pośrednictwa pracy.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych pośrednictwem pracy, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 1 589

Osoby długotrwale bezrobotne – 744

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 561

Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 730

Wskaźnik: Efektywność zatrudnieniowa pośrednictwa pracy – 24,1 %

3. Prowadzenie poradnictwa zawodowego.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych poradnictwem zawodowym, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 881

Osoby długotrwale bezrobotne – 291

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 173

Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 148

4. Realizacja aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych pracami interwencyjnymi, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 149

Osoby długotrwale bezrobotne – 7

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 16

Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 38

Wskaźnik: Efektywność zatrudnieniowa prac interwencyjnych – 85,5 %

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych stażami, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia

Osoby bezrobotne ogółem – 482

Osoby długotrwale bezrobotne – 72

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 239

Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 48

Wskaźnik: Efektywność zatrudnieniowa staży – 80,9 %

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z bonu stażowego - 1

Wskaźnik: Efektywność zatrudnieniowa bonów stażowych - 100%

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 28

Osoby długotrwale bezrobotne – 2

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 14

Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 2

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych pracami społecznie użytecznymi, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia

Osoby bezrobotne ogółem – 38

Osoby długotrwale bezrobotne – 38

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 2

Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 17

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych programem aktywizacji i integracji (PAI), w tym

osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 0

Osoby długotrwale bezrobotne – 0

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 0

Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 0

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych zleconymi działaniami aktywizacyjnymi - 0

Wskaźnik: Efektywność zatrudnieniowa zleconych działań aktywizacyjnych -

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z bonu zatrudnieniowego - 1

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z bonu na zasiedlenie - 11

5. Udzielanie wsparcia adresowanego do osób bezrobotnych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte wsparciem w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

PO WER - 192, w tym 192 do 30, w tym 50 długotrwale

RPO WSL 7.2 - 182, w tym 90 długotrwale i 32 powyżej 50 r.ż.

Łącznie: 374 osoby bezrobotne, w tym 140 długotrwale bezrobotnych, w tym 192 do 30 roku życia, w tym 32 powyżej 50 roku życia

6. Realizacja kompleksowego wsparcia dla osób najbardziej oddalonych od rynku pracy w formie programów specjalnych.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte wsparciem w ramach programu specjalnego

10 - PS dla osób bezrobotnych zarejestrowanych nieprzerwanie przez okres minimum 3 lat, posiadających wykształcenie minimum średnie, 8 – PS dla osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych z ustalonym III profilem pomocy, 12 – PS dla osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia zamieszkujących obszary rewitalizowane Dąbrowy Górniczej posiadających status osoby bezrobotnej przez okres minimum 24 miesięcy lub długotrwale bezrobotnych Łącznie: 30 osób

2. Pomoc bezrobotnym w podejmowaniu pracy lub działalności gospodarczej.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji zawodowej osób bezrobotnych.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, którym ustalono profil pomocy, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 5 578

Osoby długotrwale bezrobotne – 1 331

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 1 229   Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. – 1 143

Wskaźnik: Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Działania, w tym dla osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 5 198   Osoby długotrwale bezrobotne – 1 395

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 1 291   Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. – 1 205

2. Realizacja efektywnego pośrednictwa pracy.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych pośrednictwem pracy, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 1 589   Osoby długotrwale bezrobotne – 744

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 561   Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 730

Wskaźnik: Efektywność zatrudnieniowa pośrednictwa pracy – 24,1 %

3. Prowadzenie poradnictwa zawodowego.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych poradnictwem zawodowym, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia.

Osoby bezrobotne ogółem – 926   Osoby długotrwale bezrobotne – 257

Osoby bezrobotne do 30 r.ż. – 133   Osoby bezrobotne powyżej 50 r.ż. - 132

4. Przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej - 116

5. Promocja i wspieranie samozatrudnienia poprzez realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: PO WER – 54; RPO WSL – 59

3. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji zawodowej osób bezrobotnych.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, którym ustalono profil pomocy – 3 470

Wskaźnik: Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Działania dla osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, którym ustalono profil pomocy – 3 668

2. Realizacja efektywnego pośrednictwa pracy.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych pośrednictwem pracy – 1 532

3. Prowadzenie poradnictwa zawodowego.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych poradnictwem zawodowym - 481

4. Realizacja aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych pracami interwencyjnymi – 65

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych stażami - 378

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które skorzystały z bonu stażowego - 1

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zatrudnionych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - 21

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych pracami społecznie użytecznymi - 38

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych programem aktywizacji i integracji (PAI) - 0

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych zleconymi działaniami aktywizacyjnymi - 0

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które skorzystały z bonu zatrudnieniowego - 1

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które skorzystały z bonu na zasiedlenie – 11

5. Udzielanie wsparcia adresowanego do osób bezrobotnych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które zostały objęte wsparciem w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. PO WER – 192 osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, RPO WSL 7.2 – 144 osoby. Łącznie: 336 osób

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej zlecił organizacji pozarządowej realizację zadania publicznego „Umożliwienie uzyskania dodatkowej wiedzy przez uczniów szkół gimnazjalnych w zakresie preorientacji zawodowej” w zakresie oświaty i wychowania. Kwota dotacji wyniosła: 40 000,00 zł. Liczba osób (w tym młodzieży) objętych programami rynku pracy – 615 (zajęcia prowadzone przez Stowarzyszenie Aktywna Dąbrowa – w ramach preorientacji zawodowej).

4. Prowadzenie programu prac społecznie-użytecznych.**Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**

Program skierowany był do bezrobotnych mieszkańców Dąbrowy Górniczej będących klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej. Prace społecznie użyteczne to prace wykonywane przez uprawnione osoby na skutek skierowania przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej, organizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Celem głównym programu było ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez prowadzenie działań zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem. Cele szczegółowe to: udział osób uczestniczących w PSU w czynnościach zawodowych, nabycie przez nich doświadczenia zawodowego oraz umiejętności związanych z pełnieniem roli pracownika, kształtowanie własnej sieci kontaktów społecznych, wykształcenie pozytywnych i pożądaných postaw życiowych, a także wzbudzenie aspiracji do zmiany swojej aktualnej sytuacji życiowej i wsparcie finansowe w postaci wypłaty świadczenia za wykonywaną pracę.

Aktywizacja zawodowa i społeczna poprzez kierowanie bezrobotnych osób do wykonywania PSU w postaci prostych prac o charakterze pomocniczym (robotnik gospodarczy, sprzątaczką, pomoc biurowa, pomoc kuchenna i opiekun). Prace wykonywano w wymiarze 10 godzin tygodniowo i maksymalnie 40 godzin w miesiącu kalendarzowym na rzecz określonych podmiotów z terenu miasta Dąbrowa Górnicza.

Liczba osób objętych programem (skierowanych do wykonywania PSU): 40

Ilość zawartych porozumień o współpracy z instytucjami i organizacjami na rzecz których wykonywane były prace społecznie użyteczne – 30

Ilość spotkań informacyjno-organizacyjnych dotyczących zasad programu PSU – 9

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Realizacja prac społecznie użytecznych.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych pracami społecznie użytecznymi - 38

2. Realizacja prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI).

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych pracami społecznie użytecznymi w ramach PAI - 0

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W ramach prac społecznie użytecznych Centrum Edukacji Ekologicznej – Stowarzyszenie Ziemia i My zatrudniło jednego pracownika.

5. Aktywizacja osób bezrobotnych poprzez programy realizowane w Klubie Integracji Społecznej i Centrum Integracji Społecznej.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1. Program profilaktyczny „Nie daj się bezrobociu”

Celem realizacji programu było ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez prowadzenie wszechstronnych działań zmierzających do reintegracji zawodowej i społecznej, wsparcia w pokonywaniu barier w codziennym funkcjonowaniu, zmniejszenie zagrożenia występowania różnych patologii społecznych.

Liczba osób objętych działaniem - 10 osób bezrobotnych, zagrożonych problemem uzależnienia, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rezultaty: zwiększenie świadomości uczestników programu na temat problemu uzależnienia, w szczególności przyczyn i konsekwencji; zmniejszenie zagrożenia problemem alkoholowym poprzez nabycie lub podniesienie umiejętności i kompetencji społecznych oraz ogólnozawodowych pozwalających na pełne uczestnictwo w życiu społeczno – zawodowym; wskazanie dostępnych form aktywności społecznej i zawodowej.

2. Program z zakresu promocji życia w trzeźwości „Kurs na wolontariat”.

Celem głównym programu była popularyzacja idei wolontariatu wśród rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cele szczegółowe:

- promocja i organizacja wolontariatu,
- uwrażliwienie na samotność i potrzeby innych,

- kształtowanie postaw prospołecznych,
- rozwijanie empatii i tolerancji,
- inicjowanie i wspieranie aktywności społecznej mieszkańców miasta,
- realizowanie zadań z zakresu szeroko pojętej pomocy społecznej,
- kształtowanie umiejętności działania zespołowego,
- zdobywanie doświadczeń w nowych dziedzinach,
- podejmowanie działań na rzecz społeczeństwa i środowiska lokalnego,
- inspirowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego.

Liczba osób objętych działaniem - 10 osób, mieszkańców Dąbrowy Górniczej.

Rezultaty: nabycie umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego, integracja społeczności lokalnej, działanie na rzecz środowisk lokalnych, rozwijanie pasji i talentów.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Przyznawanie dofinansowania na przystąpienie do lub założenie spółdzielni socjalnej absolwentom zajęć w Klubie Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy - absolwentów zajęć w Klubie Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej, którym przyznano dofinansowanie na przystąpienie do lub założenie spółdzielni socjalnej - 0

2. Refundacja kosztów części wynagrodzenia w ramach zatrudnienia wspieranego absolwentów zajęć w Klubie Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy - absolwentów zajęć w Klubie Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej objętych refundacją części kosztów wynagrodzenia w ramach zatrudnienia wspieranego - 1

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W Centrum Integracji Społecznej w Dąbrowie Górniczej było 39 uczestników.

6. Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej i tworzenie pozytywnego klimatu do działania podmiotów ekonomii społecznej.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Przyznawanie dofinansowania na przystąpienie do lub założenie spółdzielni socjalnej.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, którym przyznano dofinansowanie na przystąpienie do lub założenie spółdzielni socjalnej - 0

2. Refundacja kosztów zatrudnienia wspieranego.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych refundacją kosztów wynagrodzenia w ramach zatrudnienia wspieranego - 1

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej, w siedzibie Centrum Aktywności Obywatelskiej (ul. Sienkiewicza 6a), w 2018 roku zorganizował 45 szkoleń z zakresu ekonomii społecznej.

CEL 3.2.: ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba zakładanych działalności gospodarczych i podmiotów ekonomii społecznej

693 – realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz wzrostu liczby nowych miejsc pracy.

Realizator: Biuro Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów

1. Współpraca z organizacją BNI - grupą BNI Zagłębie - wymiana doświadczeń i nawiązanie nowych kontaktów.
2. Organizacja spotkań networkingowych pn. Biznes Chillout – 4 spotkania. Spotkania zostały sfinansowane z dotacji budżetu miasta w ramach realizacji zadania w obszarze: przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy. W spotkaniach tych wzięli udział przedsiębiorcy, osoby zamierzające otworzyć swoją działalność gospodarczą oraz przedstawiciele instytucji okołobiznesowych.

Celem chilloutów była integracja lokalnej społeczności osób prowadzących swoje biznesy oraz zainspirowanie jej do wspólnego działania.

3. Organizacja spotkań dla przedsiębiorców w ramach konkursu na dotację z budżetu miasta na realizację zadań własnych gminy z zakresu przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego w 2018 r. – Business Mixer – 4 spotkania. Celem Biznes Mixerów była integracja lokalnej społeczności osób prowadzących swoje biznesy oraz przekazanie im wysokiej jakości wiedzy od uznanych ekspertów.
4. Organizacja wspólnie z firmą JACO.PRO 3 warsztatów dla przedsiębiorców („Sukcesja biznesowa”, „Inwestowanie w nieruchomości jako forma alokacji kapitału przedsiębiorstwa” oraz „Sprzedaż i promocja w Internecie”).
5. Organizacja III edycji Konkursu o Nagrodę Gospodarczą im. Karola Adamieckiego – promocja i wyróżnienie najbardziej innowacyjnych przedsiębiorców w Dąbrowie Górniczej.
6. Wprowadzenie Programu Karta Młodego Przedsiębiorcy w Dąbrowie Górniczej oraz utworzenie zakładki na stronie www.dabrowa-gornicza.com. Pozyskanie partnerów i przeprowadzenie akcji promującej Program.
7. Współorganizacja i udział miasta w Międzynarodowych Targach Logistycznych LOGISTEX (24-25 kwietnia 2018 r.) w Centrum Targowo - Konferencyjnym Expo Silesia w Sosnowcu. W ramach targów zorganizowano seminarium, w trakcie którego miała miejsce prezentacja firmy JLL dotycząca podaży terenów inwestycyjnych w woj. śląskim, panel dyskusyjny "Logistyka i magazynowanie. Szanse i wyzwania dla Górnośląsko- Zagłębiowskiej Metropolii".
8. Aktualizacja miejskich ofert inwestycyjnych, ujednolicenie ofert i przygotowanie formularza ofertowego nieruchomości będących własnością miasta w oparciu o nowe standardy PAIH.
9. Współorganizacja z klastrem Silesia Automotive and Advance Manufacturing w dniu 28 czerwca 2018 r. śniadania branżowego dla przedsiębiorców z branży automotive. Spotkanie poświęcone było nadchodzącym zmianom w motoryzacji wywołanym nowymi limitami emisji CO₂ a także zastosowaniem nowych technologii Additive Manufacturing w przemyśle motoryzacyjnym.
10. Przygotowanie lokalu i uruchomienie Dąbrowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości (DIP) – 31.07.2018 r. Inkubator prowadzony przez Stowarzyszenie „Przedsiębiorcy z wyboru” w ramach dotacji z budżetu miasta na zadanie pod nazwą „Prowadzenie Dąbrowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości”. Inkubator jest miejscem aktywnie wspierającym osoby przedsiębiorcze z Dąbrowy Górniczej i regionu Zagłębia Dąbrowskiego. Misją DIP jest zapewnianie kompleksowego wsparcia zarówno dla osób rozpoczynających swoją przygodę z biznesem,

jak i właścicieli firm. DIP daje możliwość skorzystania z konsultacji biznesowych, prawnych i księgowych oraz udziału w szkoleniach biznesowych.

11. Promocja inwestycyjna podczas Regionalnego Property Forum: Katowice 2018 (15-16.02.2018 r.) w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach. W trakcie forum poruszano tematy infrastruktury drogowej w regionie, transportu lotniczego i ruchu pasażerskiego oraz wykształconych kadr.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej - 116

Wskaźnik: Liczba osób poszukujących pracy niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej - 3

2. Promocja i wspieranie samozatrudnienia poprzez realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: PO WER – 54; RPO WSL - 59

3. Wsparcie pracodawców w tworzeniu nowych miejsc pracy poprzez zatrudnienie subsydiowanego.

Wskaźnik: Liczba pracodawców, którzy utworzyli nowe miejsca pracy w ramach zatrudnienia subsydiowanego - 66

Wskaźnik: Liczba nowych miejsc pracy utworzonych przez pracodawców w ramach zatrudnienia subsydiowanego - 86

2. Rozwój zakorzenionej lokalnie przedsiębiorczości społecznej.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Przyznawanie dofinansowania na przystąpienie do lub założenie spółdzielni socjalnej.

Wskaźnik: Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie na przystąpienie do lub założenie spółdzielni socjalnej – 0

2. Refundacja kosztów zatrudnienia wspieranego.

Wskaźnik: Liczba osób objętych refundacją części kosztów wynagrodzenia w ramach zatrudnienia wspieranego – 1

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W roku sprawozdawczym powstało 9 nowych PES, czyli stowarzyszeń i fundacji prowadzących działalność odpłatną bądź/i gospodarczą.

3. Rozwój współpracy z pracodawcami w zakresie efektywnej realizacji usług i instrumentów rynku pracy.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Wspieranie pracodawców w poszukiwaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.

Wskaźnik: Liczba zrealizowanych ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców - 712

2. Refundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy.

Wskaźnik: Liczba pracodawców, którzy skorzystali z refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy - 21

Wskaźnik: Liczba miejsc pracy utworzonych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla osób bezrobotnych – 28

3. Dofinansowanie części kosztów wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenia społeczne ponoszonych przez pracodawców w związku z zatrudnieniem skierowanych przez PUP osób bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych.

Wskaźnik: Liczba pracodawców, którzy zatrudnili osoby bezrobotne w ramach prac interwencyjnych - 40

Wskaźnik: Liczba miejsc pracy dofinansowanych w ramach prac interwencyjnych - 122

4. Jednorazowe refundowanie ponoszonych przez pracodawców kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanych przez PUP osób bezrobotnych.

Wskaźnik: Liczba pracodawców, którzy skorzystali z jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanych przez PUP osób bezrobotnych - 0

Wskaźnik: Liczba miejsc pracy dofinansowanych w ramach jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanych przez PUP osób bezrobotnych - 0

5. Refundowanie pracodawcom zatrudniającym bezrobotnych do 30 roku życia części kosztów wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne w ramach bonów zatrudnieniowych.

Wskaźnik: Liczba pracodawców, którzy skorzystali z refundacji części kosztów wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne w ramach bonów zatrudnieniowych - 1

Wskaźnik: Liczba miejsc pracy dofinansowanych w ramach bonów zatrudnieniowych - 1

6. Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanej osoby bezrobotnej powyżej 50 roku życia.

Wskaźnik: Liczba pracodawców, którzy skorzystali z dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanej osoby bezrobotnej powyżej 50 roku życia - 7

Wskaźnik: Liczba miejsc pracy objętych dofinansowaniem wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanej osoby bezrobotnej powyżej 50 roku życia - 7

7. Refundowanie pracodawcom lub przedsiębiorcom przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

Wskaźnik: Liczba pracodawców lub przedsiębiorców, którzy skorzystali z refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia - 99

Wskaźnik: Liczba miejsc pracy objętych refundacją części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia - 112

Realizator: Biuro Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów

1. Organizacja na terenie miasta Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości – przygotowanie obchodów. W bezpłatnych szkoleniach, warsztatach, wykładach, spotkania networkingowych brali udział przedsiębiorcy z Dąbrowy Górniczej i okolic. Przedsiębiorcy mogli również rozwiązać swoje wątpliwości podczas konsultacji z pracownikami PUP, ZUS, Urzędu Skarbowego, Agencji Rozwoju Lokalnego oraz Referatu Aktywizacji Zawodowej i Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej. Wszyscy zainteresowani uzyskali informację o możliwościach pozyskiwania pieniędzy na założenie oraz rozwój własnej firmy, a także cenne wskazówki przydatne w prowadzeniu własnego biznesu.

2. Udział w IV edycji ogólnopolskiego badania pn. „Barometr Zawodów” realizowanego w województwie śląskim na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, którego celem badania było oszacowanie perspektywy zapotrzebowania na zawody w 2019 roku.

3. Działania realizowane w ramach projektu „Wsparcie społeczności lokalnych w obszarach rewitalizowanych Dąbrowy Górniczej. Etap I”, w następujących formach:

- Staże umożliwiające osobom bezrobotnym, objętym wsparciem, nabycie lub uzupełnienie doświadczenia zawodowego (zakres oraz wymiar stażu - min. 3 miesiące, dostosowany do potrzeb danej osoby). Uczestnicy projektu mieli możliwość zdobycia, bądź doskonalenia doświadczenia zawodowego (zgodnie z indywidualnymi potrzebami) wymaganego przez pracodawców, w tym oferujących pracę uczestnikom projektu. Za utrzymanie uczestników projektu w aktywności, pozyskanie pracodawców do współpracy, budowę sieci kontaktów i integrację ofert szkoleniowych, stażowych oraz zatrudnieniowych odpowiadał Jobcoach.
- Kontraktowanie usług rynku pracy. Bezpośrednim celem było powiązanie uzyskania i utrzymania zatrudnienia przez daną osobę z wydatkowaniem środków. Płatność w ramach modelu była bezpośrednio powiązana z wprowadzaniem uczestników na rynek pracy, a nie poszczególnymi usługami. W ten sposób realizator kontraktu miał swobodę w kształtowaniu narzędzi aktywizacji, co było istotne w przypadku osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy wymagających niestandardowego podejścia. Jednocześnie był zobowiązany do zatrudnienia uczestników i uzyskania trwałości efektu zatrudnieniowego. Wynagrodzenie realizatora kontraktu w przeliczeniu na osobę wypłacane jest w transzach: 1/ transza zaliczkowa (maks. 30%), uwarunkowana opracowaniem dla uczestników indywidualnych programów aktywizacji; 2/ transza 2: podjęcie zatrudnienia, 3/ transza 3: utrzymanie w zatrudnieniu przez okres 3 miesięcy.

4. Tworzenie przyjaznych warunków do lokowania i rozwoju inwestycji na terenie miasta.

Realizator: Biuro Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów

1. Wsparcie dla realizacji inwestycji zlokalizowanych na terenie inwestycyjnym – obsługa 40 projektów.
2. Promocja potencjału gospodarczego miasta na portalach: www.dabrowa-gornicza.com, www.invest-in-silesia.pl, www.terenyinwestycyjne.info, www.paiz.gov.pl/invest_cites, profil miejski inwestuj w Dąbrowie Górniczej – facebook.
3. Prezentacja potencjału inwestycyjnego miasta Dąbrowa Górnicza podczas 5. edycji konferencji „Dąbrowa Górnicza - kierunek inwestycje, Inwestycje automotive – kierunek Dąbrowa Górnicza, w ramach kongresu „Nowy Przemysł” (26-28.09.2018 r.) Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach. Ekspertsi podjęli temat inwestowania w nowych warunkach na przykładzie Dąbrowy Górniczej w aspekcie ekosystemu biznesowego dla automotive. Konferencja potwierdziła silną pozycję miasta i regionu na krajowej mapie sektora Automotive oraz otwartość na przyjęcie nowych inwestorów.
4. Udział Gminy Dąbrowa Górnicza jako Partnera wydarzenia wystawienniczo - kongresowego „International Automotive Business Meeting- IABM 2018” (27 - 28 listopada 2018 r. w Expo Silesia).

W wydarzeniu wzięło udział około 400 przedstawicieli firm z Polski, Europy oraz największych światowych rynków motoryzacyjnych takich jak Chiny, Japonia, Indie oraz Stany Zjednoczone. Dąbrowa Górnicza promowała aktualną ofertę inwestycyjną na wspólnym stoisku z Sosnowcem, a w drugim dniu przedstawiciele gminy wzięli udział w spotkaniach networkingowych: Speed Business Mixer i spotkaniach B2B.

5. Udział i promocja miasta podczas VIII Europejskiego Kongresu MŚP (17-19 października 2018 w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach) oraz prezentacja oferty inwestycyjnej Dąbrowy Górniczej na stronie internetowej Kongresu w dedykowanej zakładce.

6. Działania na rzecz pozyskania inwestorów na teren inwestycyjny Tucznawa – spotkania negocjacyjne i uzgodnienia branżowe dla projektów prowadzonych z Polską Agencją Inwestycji i Handlu.

7. Współorganizacja XIII Kongresu Przemysłu i Rynku Motoryzacyjnego, organizowanego przez SDCM (7-8 listopada 2018 r. w Warszawie). Udział w spotkaniach B2B, sesjach tematycznych oraz organizacja własnego panelu eksperckiego pn. „Nowy system wsparcia dla inwestorów na obszarach SSE. Szanse czy zagrożenie”.

8. Partner Samorządowy 2. edycji konferencji International Automotive Business Meeting 2018 (27-28.01.2018 r. w Centrum Wystawienniczo - Kongresowym Expo Silesia w Sosnowcu).

9. Przygotowanie prezentacji miasta oraz wizyty studyjnej w ramach zgłoszenia kompleksu nr B13 (teren inwestycyjny Tucznawa) do konkursu „Grunt na medal 2018”, organizowanego przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu, pod Honorowym Patronatem Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii. Dokonano prezentacji potencjału społeczno - gospodarczego miasta oraz zorganizowano wizytę studyjną na terenie inwestycyjnym Tucznawa.

5. Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Realizator: Biuro Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów

1. Realizacja projektu drugiej edycji projektu edukacyjnego z zakresu przedsiębiorczości pn. „Fabryka Kreatywnego Biznesu”, skierowanego do uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz rozpoczęcie III edycji w/w przedsięwzięcia – rozwój kompetencji przedsiębiorczych u uczniów dąbrowskich szkół.

2. Organizacja spotkań networkingowych pn. Biznes Chillout – 4 spotkania. Spotkania zorganizowała organizacja pozarządowa Stowarzyszenie „Przedsiębiorcy z Wyboru” z dotacji budżetu miasta w ramach realizacji zadania w obszarze: przedsiębiorczość i rozwój gospodarczy. W spotkaniach tych wzięli udział przedsiębiorcy, osoby zamierzające otworzyć swoją działalność gospodarczą oraz przedstawiciele

instytucji okołobiznesowych. Celem chilloutów była integracja lokalnej społeczności osób prowadzących swoje biznesy oraz zainspirowanie jej do wspólnego działania.

3. Organizacja spotkań dla przedsiębiorców w ramach konkursu na dotacje z budżetu miasta na realizację zadań własnych gminy z zakresu przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego w 2018 r. – Business Mixer – 4 spotkania. Celem Biznes Mixerów była integracja lokalnej społeczności osób prowadzących swoje biznesy oraz przekazanie im wysokiej jakości wiedzy od uznanych ekspertów.

4. Organizacja Dnia Przedsiębiorczości na terenie miasta.

5. Przygotowanie i koordynowanie przebiegu Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości w Dąbrowie Górniczej (12-18.11.2018 r.) – odbyły się wydarzenia promujące przedsiębiorczość i samozatrudnienie.

6. Organizacja wspólnie z firmą JACO.PRO 3 warsztatów dla przedsiębiorców („Sukcesja biznesowa”, „Inwestowanie w nieruchomości jako forma alokacji kapitału przedsiębiorstwa” oraz „Sprzedaż i promocja w Internecie”).

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej nowego przedsiębiorcy przekształconych na formę dokumentu elektronicznego przez organ gminy i przesłanych do CEIDG. Liczba zakładanych działalności gospodarczych i podmiotów ekonomii społecznej: 693

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej - 116

Wskaźnik: Liczba osób poszukujących pracy niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej - 3

2. Promocja i wspieranie samozatrudnienia poprzez realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego: PO WER – 54; RPO WSL – 59

CEL 3.3.: EDUKACJA NA POTRZEBY RYNKU PRACY

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba osób dorosłych podejmujących naukę w formach szkolnych i pozaszkolnych

311 – realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Liczba zatrudnionych doradców zawodowych w szkołach

2,36 etatu - realizator: Wydział Oświaty

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Diagnoza zapotrzebowania na kwalifikacje oczekiwane przez rynek pracy.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, tak aby oferowane im szkolenia były adekwatne do ich potrzeb w obszarze rozwoju zawodowego.

W przedmiotowym obszarze wskazać można na następujące działania podejmowane w 2018 roku przez dąbrowski Urząd Pracy mające na celu realizację standardów w zakresie szkoleń, związane z diagnozowaniem potrzeb szkoleniowych oraz zwiększaniem poziomu adekwatności szkoleń do potrzeb osób bezrobotnych w zakresie ich rozwoju zawodowego:

- wieloźródłowe analizy sytuacji na rynku pracy, które pozwalają zidentyfikować i rozpoznać dominujące na nim potrzeby szkoleniowe osób bezrobotnych,
- analiza ofert pracy, jakimi dysponował PUP w okresie jednego roku kalendarzowego,
- konfrontowanie uzyskanych danych z informacjami o faktycznych potrzebach szkoleniowych osób uprawnionych, które to informacje na bieżąco pozyskiwane były przez pracowników PUP, w szczególności przez doradców zawodowych oraz pośredników pracy a także z przygotowywanym przez specjalistów ds. rozwoju zawodowego wykazem potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych na podstawie rankingu złożonych w danym roku podań,
- profesjonalna pomoc i doradztwo w wyborze odpowiedniego kierunku szkolenia,
- pomoc doradcy zawodowego przez cały okres szkolenia,
- informacje dotyczące charakterystyki osób, dla których szkolenie było przeznaczone zawarte w ogólnie dostępnym planie szkoleń, zapisy zawarte we wzorze umowy zawieranej przez PUP z ośrodkiem szkoleniowym, które zobowiązywały ośrodek szkoleniowy do indywidualizacji procesu

szkolenia poprzez prowadzenie systematycznej oceny postępów uczestnika i udzielania mu pomocy, jeśli okazała się potrzebna z uwagi na trudności w nauce.

2. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz na potrzeby tzw. barometru zawodów.

Opracowywane Rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych są powszechnie dostępne na stronie internetowej Urzędu w zakładce -> Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej -> Rynek pracy -> Statystyki i analizy urzędu -> Raporty dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Realizator: Wydział Oświaty

Dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych zdiagnozowali potrzeby środowiska oraz rynku pracy i w uzgodnieniu z Powiatową Radą Rynku Pracy i Wojewódzką Radą Rynku Pracy. Efektem ich działań było opracowanie zadań naborowych do ponadgimnazjalnych szkół zawodowych.

2. Promowanie przygotowania zawodowego dorosłych.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

Realizacja przygotowania zawodowego dorosłych dla osób bezrobotnych.

Liczba osób bezrobotnych objętych przygotowaniem zawodowym dorosłych - 0

3. Promocja kształcenia zawodowego i specjalistycznego dostosowanego do potrzeb rynku pracy.

Realizator: Wydział Oświaty

Z dniem 1 września 2018 r., tzn. w roku szkolnym 2018/2019 uczniowie mogli kształcić się w zawodach: technik żywienia i usług gastronomicznych, technik hotelarstwa, technik logistyk, technik usług fryzjerskich, technik ekonomista, technik obsługi turystycznej, technik przemysłu mody, technik mechanik, technik mechatronik, technik eksploatacji portów i terminali, technik pojazdów samochodowych, technik spedytor, technik architektury krajobrazu, technik informatyk, technik elektryk, technik elektronik, technik organizacji reklamy, fryzjer, kucharz, cukiernik, mechanik pojazdów samochodowych, operator obrabiarek skrawających, elektromechanik pojazdów samochodowych, ślusarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, plastyk, ogrodnik, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, magazynier – logistyk, technik grafiki i poligrafii cyfrowej, blacharz samochodowy.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Promowanie oraz upowszechnianie informacji o możliwościach podnoszenia kwalifikacji i rozwoju zawodowego na regionalnym rynku pracy.

Bieżące promowanie oraz upowszechnianie informacji o możliwościach podnoszenia kwalifikacji i rozwoju zawodowego realizowane było w 2018 roku za pośrednictwem strony internetowej Urzędu oraz w drodze bezpośredniego przekazu ustnego na terenie Urzędu Pracy realizowanego przez doradców klienta.

2. Organizowanie szkoleń celem umożliwienia beneficjentom uzyskania, uzupełnienia i dopasowania kwalifikacji lub umiejętności do wymogów rynku pracy.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych objętych szkoleniami - 120

Wskaźnik: Efektywność zatrudnieniowa szkoleń – 40,2 %

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z bonu szkoleniowego - 20

Wskaźnik: Efektywność zatrudnieniowa bonów szkoleniowych – 77,8 %

Wskaźnik: Liczba osób poszukujących pracy objętych szkoleniami lub bonami szkoleniowymi – 3

3. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, tak aby oferowane im szkolenia były adekwatne do ich potrzeb w obszarze rozwoju zawodowego.

W przedmiotowym obszarze wskazać można na następujące działania podejmowane w 2018 roku przez dąbrowski Urząd Pracy mające na celu realizację standardów w zakresie szkoleń związane z diagnozowaniem potrzeb szkoleniowych oraz zwiększaniem poziomu adekwatności szkoleń do potrzeb osób bezrobotnych w zakresie ich rozwoju zawodowego:

- wieloźródłowe analizy sytuacji na rynku pracy, które pozwalają zidentyfikować i rozpoznać dominujące na nim potrzeby szkoleniowe osób bezrobotnych,
- analiza ofert pracy, jakimi dysponował PUP w okresie jednego roku kalendarzowego,
- konfrontowanie uzyskanych danych z informacjami o faktycznych potrzebach szkoleniowych osób uprawnionych, które to informacje na bieżąco pozyskiwane były przez pracowników PUP, w szczególności przez doradców zawodowych oraz pośredników pracy a także z przygotowywanym przez specjalistów ds. rozwoju zawodowego wykazem potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych na podstawie rankingu złożonych w danym roku podań,
- profesjonalna pomoc i doradztwo w wyborze odpowiedniego kierunku szkolenia,
- pomoc doradcy zawodowego przez cały okres szkolenia,
- informacje dotyczące charakterystyki osób, dla których szkolenie było przeznaczone zawarte w ogólnie dostępnym planie szkoleń, zapisy zawarte we wzorze umowy zawieranej przez PUP z ośrodkiem szkoleniowym, które zobowiązywały ośrodek szkoleniowy do indywidualizacji procesu

szkolenia poprzez prowadzenie systematycznej oceny postępów uczestnika i udzielania mu pomocy, jeśli okazała się potrzebna z uwagi na trudności w nauce.

4. Prewencja bezrobocia, w tym osób starszych poprzez wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących dzięki środkom Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS).

Wskaźnik: Liczba pracodawców, którzy skorzystali ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego - 43

Wskaźnik: Liczba pracowników, którzy zostali objęci kształceniem ustawicznym dzięki wsparciu Krajowego Funduszu Szkoleniowego - 163

OBSZAR: EDUKACJA, SPORT I KULTURA

CEL 4.1.: WYSOKA JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych

7 364 - realizator: Wydział Oświaty

Liczba dzieci korzystających z przedszkoli

3 347 - realizator: Wydział Oświaty

Liczba miejsc w przedszkolach na 1 000 ludności

30 - realizator: Wydział Oświaty

Poziom nakładów na edukację

239 483 274,18 zł - realizator: Wydział Oświaty

Poziom nakładów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

17 779.266,28 zł – realizator: Wydział Kultury i Sportu

Wskaźnik dodatkowy:

Liczba uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadpodstawowych

9 104 (szkoły podstawowe), 820 (gimnazja), 3 560 (szkoły ponadgimnazjalne) - realizator: Wydział Oświaty

Poziom nakładów na kulturę fizyczną

4 254.036,11 zł - realizator: Wydział Kultury i Sportu

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Zapewnienie odpowiedniej bazy lokalowej i wyposażenia placówek w pomoce dydaktyczne.

Realizator: Wydział Oświaty

W 2018 r. dąbrowskie placówki oświatowe otrzymały środki finansowe na bieżące potrzeby w zakresie wyposażenia. Ponadto, dyrektorzy wykorzystywali środki finansowe pozyskane od sponsorów oraz pochodzące z wydzielonego rachunku dochodów na zakup pomocy dydaktycznych.

2. Stałe podnoszenie i doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli.

Realizator: Wydział Oświaty

Nauczyciele dąbrowskich placówek oświatowych stale podnoszą swoje kwalifikacje, korzystając z różnorodnych form doskonalenia. W 2018 r., zgodnie z Uchwałą nr IV/66/2018 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Uchwały nr XXXVI/759/2018 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez gminę Dąbrowa Górnicza, specjalności i form kształcenia oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli w 2018 r. z póź.zm., przeznaczono na studia licencjackie, magisterskie i podyplomowe 299 382 zł, na kursy kwalifikacyjne 19 900 zł, na indywidualne formy doskonalenia zawodowego 116 517 zł, na pozostałe formy doskonalenia zawodowego 242 052 zł. Ponadto, w zakresie dydaktyki nauczyciele mogli korzystać z konsultacji, porad i szkoleń prowadzonych przez doradców metodycznych.

3. Pogłębienie współpracy placówek oświatowych ze środowiskiem lokalnym.

Realizator: Wydział Oświaty

Wszystkie placówki oświatowe stale współpracują ze środowiskiem lokalnym poprzez organizację imprez i uroczystości integrujących środowisko uczniów, rodziców i nauczycieli oraz społeczność lokalną, np. pikników, konkursów, wystaw, akcji charytatywnych. Udział społeczności

szkolnych w imprezach miejskich czy regionalnych pozwala na przybliżenie społeczności lokalnej działalności szkół i placówek.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba inicjatyw odbywających się w szkołach - 20 (w tym: zajęcia preorientacji zawodowej, placówki wsparcia dziennego, zajęcia sportowe, Klub „Aktywuj się”, zajęcia obywatelskie, zajęcia ekologiczne).

4. Stałe podnoszenie poziomu bezpieczeństwa w placówkach oświatowych.

Realizator: Wydział Oświaty

Dyrektorzy placówek oświatowych, po każdej przerwie w nauczaniu (ferie letnie i zimowe), dokonywali przeglądu budynków pod względem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki. Ponadto dostosowali placówki do przepisów sanitarnych i przeciwpożarowych, współpracowali z Komendą Miejską Policji, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej oraz Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną. Przeprowadzono pogadanki z uczniami w celu przypomnienia im zasad bezpiecznego poruszania się po drogach, korzystania z akwenów wodnych i przebywania w miejscach publicznych.

CEL 4.2.: AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW W RÓŻNYCH OBSZARACH KULTURY

Wskaźnik realizacji celu:

Ilość organizowanych w mieście imprez kulturalnych

1 542 - realizator: Pałac Kultury Zagłębia

2 211 – realizator: Miejska Biblioteka Publiczna

Ilość osób korzystających z placówek kultury

23 584 - realizator: Pałac Kultury Zagłębia

312 433 - realizator: Miejska Biblioteka Publiczna

Liczba osób korzystających z bibliotek

312 433 - realizator: Miejska Biblioteka Publiczna

Liczba uczestników imprez kulturalnych
165 018 - realizator: Pałac Kultury Zagłębia
37 193 - realizator: Miejska Biblioteka Publiczna

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Zdiagnozowanie potrzeb społecznych w zakresie kultury.

Realizator: Wydział Oświaty

Dyrektorzy placówek oświatowych, na podstawie sygnałów otrzymanych od rodziców wychowanków i uczniów, zgłaszali placówkom kultury, takim jak: Pałac Kultury Zagłębia, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Miejskie „Szttygarka”, potrzeby środowiska lokalnego w zakresie tematyki proponowanych przez nie zajęć, spektakli, warsztatów, konkursów oraz imprez kulturalnych.

2. Tworzenie oferty kulturalnej odpowiadającej oczekiwaniom i potrzebom mieszkańców.

Realizator: Pałac Kultury Zagłębia

Oferta kulturalna obejmowała:

- spektakle teatralne dla dzieci i dorosłych, operetki, koncerty symfoniczne dla dzieci i dorosłych, koncerty muzyki rozrywkowej, kabarety, recitale (1 134 imprezy, około 107 254 widzów)
- Festiwal „ZagłębieWood” prezentujący różnorodne nurty sztuki: spektakle teatralne, koncerty zespołów, recitale, spotkania z podróżnikami, projekcje filmowe (8 imprez, około 2 917 uczestników)
- X Międzykulturowy Festiwal Folklorystyczny „Zagłębie i Sąsiedzi” (2 000 widzów i uczestników)
- Konkurs „7 grzechów głównych” (273 wiersze, 540 prac plastycznych, 150 uczestników finału)
- Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych (2 500 widzów, 200 uczestników)
- Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. M. Spisaka (7 koncertów, 2 900 widzów, 71 zgłoszeń)
- wystawy, GALERIA (17 wystaw, 28 000 odbiorców)

Realizator: Muzeum Miejskie „Szttygarka”

Muzeum Miejskie „Szttygarka” aktywnie współpracowało ze środowiskiem lokalnym miasta Dąbrowy Górniczej oraz regionu zagłębiowskiego, m.in. ze stowarzyszeniami: Civitas, Fantastyki Militarnej, Towarzystwem Przyjaciół Dąbrowy Górniczej, Towarzystwem Genealogicznym oraz dąbrowskimi parafiami. Muzeum współpracowało również z placówkami oświatowymi z terenu Dąbrowy Górniczej, w zakresie realizacji oferty edukacyjnej, organizacji konkursów, imprez patriotyczno

- niepodległościowych, rocznicowych, plenerowych. Prowadziło lekcje muzealne, warsztaty dla dzieci i młodzieży, odczyty, prelekcje, wykłady, adekwatnie do potrzeb bieżących oraz zgodnie z ofertą kulturalno – edukacyjną instytucji. Dużą popularnością cieszyły się cykliczne imprezy muzealne jak np. Noc Muzeów, Industriada, Akcja „Zima w mieście”, „Lato w mieście”, będące pozytywną, ciekawą formą spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Istniała także możliwość bezpłatnego zwiedzania Muzeum i Kopalni Ćwiczebnej w każdą niedzielę w godzinach: muzeum 12:00-18:00, kopalnia 13:00-17:00. W ofercie edukacyjno - wystawienniczej Muzeum było także zwiedzanie Parku Militarno - Historycznego „Reduta”, który jest usytuowany obok gmachu muzeum. Jego zaczątkiem był czołg T-34. Na terenie parku zrekonstruowano trzy bunkry niemieckie, wchodzące w skład umocnień z roku 1944. Poza tym w „Reducie” znalazły się: lekki czołg pływający, czołg T-55, armata przeciwpancerna i polowa, haubica, moździerz, młot parowy. „Reduta” cieszy się dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży, jest także miejscem rodzinnych spacerów.

Realizator: Miejska Biblioteka Publiczna

SPOTKANIA AUTORSKIE dla dzieci i młodzieży w 2018 roku odbyły się w ramach:

- Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego (Kazimierz Szymeczko, Agnieszka Frączyk, Joanna Jagiełło, Dorota Gellner, Joanna Papużyńska, Marcin Podolec, Renata Piątkowska, Katarzyna Ryrych, Anna Czerwińska-Rydel, Paweł Beręsewicz, Wojciech Widłak, Grażyna Bąkiewicz, Dorota Combrzyńska-Nogala, Paweł Wakuła);

- „Jarmarku Bajek i Baśni”, projektu dofinansowanego ze środków MKiDN (Izabella Klebańska, Tomasz Kukołowicz);

- Dyskusyjnego Klubu Książki Junior (Grażyna Bąkiewicz – spotkanie finansowane ze środków DKK).

Ponadto spotkania autorskie odbyły się także z Elżbietą Bednarczyk oraz Barbarą Kosmowską.

FESTIWAL KULTURY „ZAGŁĘBIEWOOD” - VI edycja dąbrowskiego festiwalu kultury, na którą składały się spotkania autorskie, recitale, koncerty, spektakle teatralne, wystawy. Wydarzenia organizowane były w instytucjach kultury na terenie miasta. W ramach przedsięwzięcia dąbrowska MBP zorganizowała szereg spotkań autorskich, których gośćmi byli: Piotr Bukartyk, Janusz Leon Wiśniewski, a także prof. Jerzy Bralczyk (z którym odbyły się dwa spotkania).

MUZYCZNA NOC BIBLIOTEK – to ogólnopolska wieczorno - nocna akcja, która w niekonwencjonalny sposób promuje czytanie i biblioteki jako najbardziej otwarte i dostępne instytucje kultury z ofertą dla osób w każdym wieku, z których zasobów warto korzystać. Wydarzenie to odbyło się 8 czerwca 2018 r. i miało iście muzyczny charakter, a to za sprawą koncertu zespołu „Poczytalni” (złożonego z pracowników placówki). W programie wydarzenia znalazło się także: performatywne czytanie, warsztaty plastyczne (świecące latawce oraz tworzenie domku Baby Jagi

z bajki „Jaś i Małgosia”), zabawy plenerowe (puzzle literackie, klocki Lego XXL), występ Teatru Ognia Nam-Tara Fire&Pyro Performance, a także wspólne pieczenie kiełbasek i pieczonek.

TYDZIEŃ BIBLIOTEK - w 2018 r. Miejska Biblioteka Publiczna kolejny raz włączyła się w obchody Tygodnia Bibliotek – akcji promującej czytelnictwo i bibliotekę. Projekt przebiegał pod hasłem „(DO)WOLNOŚĆ CZYTANIA”. W ramach Tygodnia Bibliotek w Bibliotece Głównej i filiach na terenie całego miasta zorganizowano spotkania autorskie, różnorodne warsztaty, lekcje biblioteczne i zajęcia dla przedszkoli oraz dzieci i młodzieży szkolnej, konkursy i wystawy. Czytelnicy dąbrowskiej biblioteki mieli okazję wziąć udział w spotkaniu autorskim z Wojciechem Kuczukiem (prozaikiem, poetą, scenarzystą, krytykiem filmowy, speleologiem, autorem m.in. powieści „Gnój”, „Senność”, „Czarna”), a najmłodsi czytelnicy obejrzyć spektakl lalkowy Fundacji „Ależ Gustawie!” pn. „Wielka misiowa wyprawa na księżyc”. Najmłodsi wzięli też udział m.in. w warsztatach plastycznych i literackich, a także konkursach. Podczas Tygodnia Bibliotek odbył się także finał konkursu recytatorskiego dla przedszkolaków pn. „Zakurzone wiersze” oraz „Turniej Bibliotek”, w którym wzięli udział czytelnicy z bibliotek w Będzinie, Sosnowcu i Dąbrowie Górniczej. Jedną z atrakcji projektu był „Odjazdowy Bibliotekarz” – dąbrowski rajd rowerowy miłośników książek, czytania i dwóch kółek, w programie którego obok rajdu rowerowego znalazły się m.in.: koncert biblioteczny zespołu „Poczytalni”, konkursy z nagrodami, gry plenerowe, czy wspólne grillowanie. Projektowi towarzyszyła autorska wystawa fotografii pt. „Sceny z literatury”.

Partnerami wydarzenia byli: Stowarzyszenie Pozytywnie Zakręcenie, Stowarzyszenie Rowerowa Dąbrowa, Pałac Kultury Zagłębia, Kino Helios, Stowarzyszenie Pszczelarzy w Dąbrowie Górniczej, Centrum Gier „Furia”, Ruszamy Dąbrowę. W Tygodniu Bibliotek zrealizowano 43 wydarzenia, w których udział wzięło 1140 osób.

NARODOWE CZYTANIE - w 2018 r. Miejska Biblioteka Publiczna ponownie włączyła się w ogólnopolską akcję publicznego czytania największych dzieł literackich pod hasłem „Narodowe Czytanie”, zainicjowaną w 2012 r. przez Prezydenta RP – Bronisława Komorowskiego. Tegoroczne Narodowe Czytanie w Dąbrowie Górniczej odbyło się w Strzemieszycach Wielkich podczas otwarcia zmodernizowanej Filii nr 8. Dziełem, które było czytane w 2018 roku było „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego. Zgromadzona publiczność miała szansę przybić na swoim egzemplarzu powieści oficjalną pieczęć, promującą ogólnopolską akcję pod patronatem Pary Prezydenckiej.

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI - Miejska Biblioteka Publiczna kontynuowała ogólnopolski projekt programu promocji czytelnictwa i wsparcia sektora książki „Tu Czytamy!”, którego inicjatorem jest Instytut Książki. W 2018 roku odbyło się 10 spotkań, w których udział wzięły w sumie 104 osoby.

Miłośnicy literatury dyskutowali m.in. na temat książek: „Nieważkość” Julii Fiedorczuk, „Spowiedź niedokończona” Janusza L. Wiśniewskiego, „Wywiad z historią” Oriany Fallaci.

STOWARZYSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ „DĄBROWIACY” - w 2018 r. Miejska Biblioteka Publiczna podjęła współpracę ze Stowarzyszeniem Aktywności Społecznej Dąbrowiaczy, która polega na współorganizowaniu raz w miesiącu spotkań z ciekawymi ludźmi. Spotkania te cieszyły się bardzo dużą popularnością nie tylko wśród członków stowarzyszenia, ale też czytelników biblioteki. Do tej pory w związku z podjętą współpracą zorganizowano spotkania z prof. Kamillą Terminią („Poszukiwania zaginionej Arki Przymierza”), Tadeuszem Stelmachem („Nurkowanie w RPA i Mozambiku – opowieść płetwonurka obieżyświata), Ewą Kassalą (pisarką, autorką bestsellerowych powieści o królowych Starożytnego Egiptu”), a także z weteranem misji wojskowych w Iraku i Afganistanie („Wspomnienia żołnierza Jednostki Specjalnej Wojska Polskiego”).

OFERTA WARSZTATOWA DLA DOROSŁYCH

W 2018 MBP organizowała cykliczne warsztaty skierowane dla dorosłych. Były to m.in.:

- Komputer dla młodych duchem – warsztaty dla seniorów z zakresu praktycznego posługiwania się komputerem i Internetem;
- Indywidualne porady prawne – bezpłatne porady prawne prowadzone we współpracy z Fundacją Godne Życie;
- Biblioteka Planszówek – cykliczne spotkania miłośników gier planszowych – rozgrywki, turnieje gier;
- Dyskusyjny Klub Książki – dyskusje o przeczytanych książkach;
- Klub Książki Mówionej – cykl spotkań z osobami niewidomymi; czytanie książek, dyskusje nt. literatury;
- Książka na receptę – cykl zajęć biblioterapeutycznych dla dorosłych;
- Handmade – warsztaty rękodzieła artystycznego z wykorzystaniem różnych technik i materiałów;
- Klub Cafe Sokrates – otwarty klub dyskusyjny dla tych, którzy nie boją się myśleć i rozmawiać o filozofii;
- Klawisze? Pierwsze słyszę! – warsztaty gry na klawiszach dla początkujących;
- AMożeOn? Akordeon! – warsztaty gry na akordeonie dla początkujących;
- Gra gitara – warsztaty gry na gitarze dla początkujących;
- O obrotach ciał – zajęcia ruchowe oparte na improwizacji tanecznej oraz technikach tańca współczesnego;
- Let’s talk – kurs języka angielskiego dla dorosłych.

Realizator: Wydział Oświaty

Wychowankowie i uczniowie dąbrowskich placówek oświatowych współuczestniczyli w organizacji imprez środowiskowych, np. Akcja „Zima w mieście” i „Lato w mieście”, Bieg Skrzata, Dni Dąbrowy Górniczej, Dożynki Miejskie, Kiermasz Świąteczny.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Ilość organizowanych w mieście imprez kulturalnych – 45 inicjatyw podjętych przez organizacje pozarządowe.

3. Doskonalenie i wykorzystywanie/stworzenie kanałów komunikacji.

Realizator: Pałac Kultury Zagłębia

- Fanpage Pałacu Kultury Zagłębia - w styczniu 2018 roku fanpage PKZ posiadał 6 783 polubienia strony
- Oficjalny blog PKZ „Za Kulisami” (36 184 wejść)
- Stworzono profil PKZ na platformie Instagram
- Współpraca z portalami zewnętrznymi - nawiązano współpracę z portalem Going.pl. Kontynuowana była współpraca z portalami Zicherka.pl; PełniaKultury.pl; KulturaDostępna.pl; Silesiakultura.pl; silesion.pl
- Współpraca z prasą – prowadzono stałą współpracę z miesięcznikiem Panorama Silesia oraz Gazetą Wyborczą, Dziennikiem Zachodnim, Ultramariną, Regionalnym Informatorem Kulturalnym w których ukazywały się zarówno reklamy wydarzeń jak i artykuły prasowe recenzujące wydarzenia Pałacu. Stałe publikacje w Przeglądzie Dąbrowskim i miesięczniku U Siebie.
- Współpraca z radiem – kontynuowano współpracę z radiem Eska, Chilli Zet i Radiem Katowice, Antyradiem, Radiem Piekary.
- Współpraca z telewizją - kontynuowano współpracę z TV Zagłębie, TelPol INFO oraz TVP Katowice, sezonowo z TV DG.

4. Edukacja kulturalna (wyrobienie nawyków uczestnictwa w kulturze – dzieci i młodzież).

Realizator: Miejska Biblioteka Publiczna**AKCJA ZIMA – „TechnoZima”**

Akcja, która w 2018 r. prowadzona była od 29 stycznia do 11 lutego w sieci placówek MBP na terenie całego miasta i przebiegała pod hasłem „TechnoZima”. W tym okresie zorganizowano 120 różnorodnych

impresz bibliotecznych, w których uczestniczyło 1454 najmłodszych mieszkańców Dąbrowy Górniczej. Jak co roku wszystkie placówki dąbrowskiej biblioteki przygotowały bogatą ofertę bezpłatnych spotkań organizowanych w ramach Akcji Zima. Dzięki ciekawym propozycjom zabaw, konkursów, zajęć plastycznych i lekcji bibliotecznych wszystkie dzieci, które spędzały ferie w mieście, mogły w atrakcyjny i pożyteczny sposób spędzić swój wolny czas. Imprezy miały charakter otwarty.

AKCJA LATO - „Wakacje z wyobraźnią”

Tegoroczne wakacje w dąbrowskiej bibliotece upłynęły pod hasłem „Wakacje z wyobraźnią”. Przez dwa miesiące w filiach MBP na terenie miasta odbywały się zajęcia dla dzieci i młodzieży, wśród których znalazły się m.in. warsztaty literacko-plastyczne, konkursy i zajęcia tematyczne. Na plaży przy Pogorii III w każdą środę odbywało się „Plażowanie z Biblioteką”, czyli spotkania z dąbrowską księżniczką, pełne animacji i różnego rodzaju warsztatów. Dwukrotnie ze swoją wybuchowymi eksperymentami pojawił się także Pan Korek. Podczas „Akcji Lato 2018”, w okresie od 25 czerwca do 31 sierpnia 2018 r., w całej sieci placówek dąbrowskiej MBP zorganizowano 294 zajęcia biblioteczne, w których uczestniczyły 4013 osoby. Akcja została zrealizowana przy wsparciu finansowemu Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

„NOC Z ANDERSENEM”

Już po raz szesnasty dąbrowska biblioteka włączyła się w międzynarodowe przedsięwzięcie organizowane z okazji Światowego Dnia Książki Dziecięcej oraz rocznicy urodzin duńskiego baśniopisarza H.Ch. Andersena. Hasłem imprezy było „Wszystkie zwierzaki Pana Andersena”. W 2018 r. przedsięwzięcie organizowano w Bibliotece Głównej MBP. W imprezie wzięło udział 100 najmłodszych mieszkańców miasta w wieku 7-10 lat. Młodzi czytelnicy przeżyli pełną zaskakujących wydarzeń noc, podczas której wzięli udział w twórczych warsztatach, a także zajęciach z dogoterapii. Tradycyjnie biletem wstępu na wydarzenie była własnoręcznie przygotowana kartka urodzinowa dla Pana Andersena. Uczestnicy przybyli na imprezę w baśniowych przebraniach. Podczas komiksowej nocy dzieci uczestniczyły w warsztatach (m.in. plastycznych i komiksowych), a także obejrzały spektakl w wykonaniu Teatru Bajlandia pt. „Awanturka z leśnego podwórka”. Na wszystkich łasuchów czekał łańcuszek komiksowy tort, przygotowany specjalnie na tę okazję. Celem przedsięwzięcia było rozbudzenie w dzieciach potrzeb czytelniczych oraz popularyzowanie idei głośnego czytania.

DOBRANOCKA

DobraNocka to kolejna propozycja Miejskiej Biblioteki Publicznej dla młodych czytelników, którzy zechcieli spędzić niezwykłą noc w dąbrowskiej księżnicy. Podczas zaplanowanej na 26 października imprezy najmłodsi przenieśli się do świata Akademii Pana Kleksa, który został okraszony dużą dawką kreatywnych aktywności. Na uczestników czekał m.in. spektakl „Galimatias”

(Teatr na walizkach), warsztaty rodem ze znanej książki dla dzieci, pokaz iluzjonisty, a także projekcja ekranizacji lektury. Nie lada gratką dla uczestników było także nocowanie między bibliotecznymi regałami, a także kolacja w postaci gorącej pizzy. Przedsięwzięcie było częścią Festiwalu Kultury ZagłębieWood, dofinansowanego ze środków Urzędu Miasta.

„KLUB MALUCHA”

Cykl spotkań z dziećmi w wieku 2-4 lat realizowany w Wypożyczalni dla Dzieci i Młodzieży Biblioteki Głównej. W każdy czwartek i piątek maluchy pod opieką rodziców i bibliotekarza brały udział w zajęciach kształtujących ich kreatywność, samodzielność i wspomagających ich ogólny rozwój. Zajęcia dla najmłodszych bywalców biblioteki były doskonałym sposobem na aktywne i twórcze spędzanie czasu w gronie rówieśników. W programie spotkań było wspólne czytanie, zajęcia plastyczne, a przede wszystkim świetna zabawa.

„DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI – JUNIOR”

Projekt realizowany we współpracy z Instytutem Książki i Biblioteką Śląską w Katowicach, mający na celu promocję książki i czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. W ramach projektu „DKK – Junior” odbyło się w sumie 19 spotkań w Filii 8 oraz Filii 20. Dyskutowano m.in. o książkach „Berło” Andrzeja Maleszki, „Jadwiga kontra Jagiełło” Grażyny Bąkiewicz, „Ratując Sophie” Fleur Hitchcocka. W ramach działalności DKK Junior zorganizowano dla młodzieży spotkanie z pisarką Grażyną Bąkiewicz, które odbyło się w Filii nr 8 (finansowane z DKK).

TEATRALNE PIĄTKI

Cykl bezpłatnych spektakli teatralnych dla dzieci. Sale audiowizualne Biblioteki Głównej oraz Filii nr 8 przez dwa miesiące zamieniały się w prawdziwą salę teatralną. Na edycję składało się osiem spektakli o różnorodnej tematyce. W repertuarze znalazły się: „Brzydkie Kaczątka” (Fundacja Ależ Gustawie!), „Jak Górnik Śmierdzirobotka ze Skarbnikiem się spotkał” (Lufcik na korbkę), „Babroszki lecą w kosmos” (Teatr Trip), „Mikołaj, chłopiec który czesał grzywkę na prawo” (Produkcja własna MBP, grana dwukrotnie), „Pszczółka Maja” (Fabryka Kultury), „Wyczaruj mi Bajkę” (Imagio Art Studio), „Herbatka u smoka” (Teatr Hom). Projekt był finansowany ze środków Urzędu Miejskiego.

FABRYKA KREATYWNEGO BIZNESU

Fabryka Kreatywnego Biznesu stawiała na rozwijanie twórczego potencjału, zdobywanie nowych doświadczeń i współdziałanie w grupie. W przedsięwzięciu brali udział uczniowie dąbrowskich szkół ponadgimnazjalnych (klasy I i II). Przedsiębiorcze drużyny brały udział w wykładach, warsztatach i konsultacjach, które pomogą im w stworzeniu firmy, która miałaby funkcjonować na terenie Fabryki Pełnej Życia w Dąbrowie Górniczej. Działania drużyn wspierali mentorzy – przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw: Anna Urbańska (Studio Kreatywne ANNANAS), Izabela Gil (Stowarzyszenie

Przedsiębiorców Zagłębia), Michał Kucharski (Stowarzyszenie "Przedsiębiorcy z Wyboru"), Przemysław Lichołap – (Stowarzyszenie Przedsiębiorców Zagłębia), Mateusz Ciszewski (Horror Escape Room), Marcin Pałys (Centrum Gier Fabularnych FURIA) oraz Przemysław Lis (Stowarzyszenie Przedsiębiorców Zagłębia). Patronat nad wydarzeniem objęli: Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza, Rektor Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, Rektor Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej, Dąbrowska Rada Biznesu, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa. Patronatu medialnego udzieliła TVP3 Katowice. Wśród sponsorów projektu znaleźli się: Urząd Miejski, Miejska Biblioteka Publiczna, ArcelorMittal Poland S.A., Dąbrowskie Wodociągi Sp. z o.o., DFME Damel S.A., Huta Bankowa Sp. z o.o., PPUH "Dolomit" Kopalnia Ząbkowice, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. - Podstrefa Sosnowiecko-Dąbrowska, PRZEDSIĘBIORSTWO REMONTOWO – HANDLOWE "BOBREK", Saint - Gobain Innovative Materials Polska Sp. z o.o. oraz STAMAR Dorota Szewczyk.

OFERTA WARSZTATOWA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY:

- Warsztaty konstrukcyjne LEGO – warsztaty z wykorzystaniem klocków konstrukcyjnych i zabawek edukacyjno-konstrukcyjnych. Do dyspozycji uczestników były m.in. zestawy: LEGO Duplo, LEGO Friends, LEGO Architecture, LEGO Creator, LEGO City, LEGO Technics, klocki ceramiczne i magnetyczne;
- LEGO filmowe – kreatywne warsztaty z filmowania klocków LEGO w technice animacji poklatkowej;
- Warsztaty z robotyki z British School – warsztaty robotyczne z wykorzystaniem zestawów LEGO;
- Warsztaty modelarskie – cotygodniowe spotkania dla dzieci i młodzieży – zapoznanie się z technikami tworzenia i wykonania modeli samolotów, czołgów, statków;
- Warsztaty teatralne (Aktor w pięciu smakach, Ruchy kluchy!) – warsztaty wprowadzające go warsztatu aktorskiego;
- Warsztaty językowe dla dzieci (Angielski z HeleMele, Easy English) - zajęcia językowe dla dzieci w wieku 3-10 lat (cztery grupy wiekowe);
- Klub Malucha – cykliczne zajęcia dla dzieci w wieku 2-5 lat. Zabawy ruchowe, wspólne czytanie, zajęcia plastyczne;
- Zabawy z Bystrzakiem – zajęcia twórcze dla dzieci w wieku 4-6 lat. Na zajęciach dzieci poprzez zabawę rozwijają wyobraźnię oraz twórcze myślenie;
- Gra Gitara – cotygodniowe warsztaty gry na gitarze dla początkujących;
- Sztuczki dla małych/dużych – warsztaty plastyczne; eksperymentowanie z różnymi materiałami, farbami, teksturami;

- Kreatywnie z biblioteką – zajęcia plastyczno-literackie.

Realizator: Wydział Oświaty

W dąbrowskich szkołach realizowano w 2018 r. edukację kulturalną poprzez uczestnictwo wychowanków i uczniów w seansach filmowych, przedstawieniach teatralnych, lekcjach muzealnych i bibliotecznych, prelekcjach i wystawach.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Organizacje pozarządowe podjęły 25 inicjatyw, w których mogły uczestniczyć dzieci i młodzież.

5. Przygotowanie przestrzeni miejskiej (w tym parki, osiedla) pod działania kulturalne.

Realizator: Pałac Kultury Zagłębia

W zakresie, który prowadzi PKZ, przestrzeń miejska była zagospodarowana tymczasowo (każdorazowo budowano sceny z techniką):

- Letnie Kino Plenerowe (Park Hallera, Fabryka Pełna Życia) – 1 600 osób
- Koncerty Miejskiej Orkiestry Dętej i Sojka Band (Fabryka Pełna Życia, Pogoria III) – 2 050 osób
- Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych (Plac Wolności, Pogoria III, CH Pogoria) – 2 500 osób
- Klasyka nad wodą (Pogoria III) – 800 osób
- Dni Dąbrowy Górniczej (Park Hallera) – 20 000 osób
- Zakończenie Lata i Dożynki (Park Hallera) – 4 000 osób

Realizator: Miejska Biblioteka Publiczna

JARMARK BAJEK I BAŚNI

Projekt skierowany był do najmłodszych mieszkańców Dąbrowy Górniczej i stwarzał okazję do wspólnego czytania oraz kontaktu całych rodzin z najciekawszymi zjawiskami literatury dziecięcej. Edycja trwała od 8 do 14 października. Na uczestników wydarzenia czekały m.in. spotkania autorskie, happeningi, otwarcie Budki Poetyckiej, warsztaty plastyczne, czy spektakl teatralny. Inauguracją projektu było otwarcie instalacji artystycznej - Budki Poetyckiej i happening poetycki (ul. 3 Maja). W Budce Telefonicznej można było wysłuchać wierszy nagranych w bibliotecznym studiu nagrań przez międzypokoleniowe zespoły czytelników. Inauguracja została połączona z radosnym pochodem spod Biblioteki Głównej na ulicę 3 Maja i happeningiem „Wierszowany głuchy telefon”. W ramach „Jarmarku...” odbyły się dwa spotkania autorskie: z Izabellą Klebańską (autorką książek, scenariuszy

radiowych i telewizyjnych dla dzieci i młodzieży, dobranoczek, bajek i piosenek) oraz z Tomaszem Kukołowiczem (jedynym w Polsce „hiphopologiem”, autorem „Antologii polskiego rapu”) oraz dwa spektakle teatralne: „Nie taka Strzyga straszna” (Teatr Lufcik na korbkę) oraz spektakl „Dong, co ma świecący nos” (Teatr Uszyty). Wśród zrealizowanych warsztatów znalazły się: warsztaty zdobienia literackich parasoli, poetyckich koszulek, a także warsztaty beatboxu. Elementem składowym przedsięwzięcia były także seanse słuchowiskowe w konwencji „silent disco”, z wykorzystaniem bezprzewodowych słuchawek. Imprezie towarzyszyła wystawa „Królowy snów i podwórek” autorstwa J. Polakowskiej, prezentująca postaci dziewczęce zamieszkujące literaturę. Jarmark Bajek i Baśni został dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

PLAŻOWANIE Z BIBLIOTEKĄ

Cykl spotkań z dąbrowską księżniczką na plaży przy Jeziorze Pogoria III. Warsztaty odbywały się w każdą środę podczas „Akcji Lato”. Każdorazowo przez trzy godziny na najmłodszych mieszkańców miasta czekała strefa animacyjna (m.in. literackie puzzle, klocki XXL, wielkie kolorowanki). Największą atrakcją z pewnością był dmuchaniec (urządzenie rekreacyjne wypełniane powietrzem) „Disco-słuchowisko”.

UDZIAŁ W IMPREZACH PLENEROWYCH ORGANIZOWANYCH PRZEZ INNE INSTYTUCJE

Jednym z działań promocyjnych MBP był udział w imprezach organizowanych przez inne instytucje zarówno w mieście jak i poza nim. Udział MBP w tych przedsięwzięciach miał na celu zaprezentowanie instytucji wśród kręgu odbiorców, którzy nie są klientami Biblioteki. Były to festyny rodzinne oraz plenerowe imprezy sportowe – wydarzenia organizowane w różnych dzielnicach miasta, m.in.: Pikniki Hutnicze, Dni Dąbrowy Górniczej, Dębowy Maj Festival, Dąbrowskie Dni Seniora, Dzień Kobiet w WSB, Festiwal Ludzi Aktywnych, festyny szkolne itp. Podczas imprez MBP przygotowywała stoisko, na którym odbywały się m.in.: literackie zajęcia plastyczne dla dzieci, warsztaty tworzenia załadek do książek, animacje, kiermasz książek używanych, gry wielkoformatowe, „Czytelnia pod chmurką”. Uczestnicy festynów mogli także zasięgnąć informacji o warunkach zapisu i korzystania z biblioteki.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba konsultacji dot. przygotowania przestrzeni miejskiej (w tym parki, osiedla) pod działania kulturalne – 152. W tym: 129 Dzielnicowe Fora Mieszkańców w ramach Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego, 16 konsultacji w ramach Pakietu Senioralnego w ramach projektu Fabryka Pełna Życia – rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej, 4 spotkania konsultacyjne w ramach

"Partycypacyjnego zaprojektowania przestrzeni publicznej wokół dworca kolejowego w Strzemieszycach Wielkich" oraz 3 spotkania konsultacyjne w ramach konsultacji społecznych w sprawie wyznaczenia granic dla jednostek pomocniczych miasta Dąbrowa Górnicza.

CEL 4.3.: ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM MIASTA DOBRYCH WARUNKÓW DO SPORTU I REKREACJI

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba uczestników imprez sportowych

około 95 tysięcy – realizator: Wydział Kultury i Sportu

Ilość organizowanych w mieście imprez sportowych

61 – realizator: Centrum Sportu i Rekreacji

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Wykorzystanie akwenów wodnych do rozwoju sportów (Pogoria I, IV).

Realizator: Centrum Sportu i Rekreacji

Ilość imprez – 0

2. Zagospodarowanie terenów zielonych pod zawody sportowe i rekreację.

Realizator: Wydział Inwestycji Miejskich

- "PAM - Plac Aktywności Mieszkańca – Etap III" – wykonano zagospodarowanie terenu w obiekty rekreacyjne tj. plac zabaw z małą architekturą i zielenią,
- zagospodarowano teren w rejonie ulic Wybickiego, Kwiatkowskiego, Szenwalda oraz Prusa w ramach zadania inwestycyjnego: „Rewitalizacja przestrzeni miejskich - budowa nowych miejsc parkingowych wraz z modernizacją ciągów pieszych i komunikacyjnych”. Wykonano zagospodarowanie terenu w obiekty sportowo – rekreacyjne: siłownię zewnętrzną, boiska do koszykówki ulicznej wraz z piłkochwytem, tor rolkowy, dwa place zabaw dla dzieci , mała architekturę (ławki i kosze), wiaty śmietnikowe, przebudowę układu komunikacyjnego, zieleni,
- zadanie „Przebudowa ciągów pieszych na Placu Hutnika w Dąbrowie Górniczej” oraz „Zakup i montaż urządzenia natryskowego na Placu Hutnika w Dąbrowie Górniczej”. Wykonano zagospodarowanie terenu

w obiekty sportowo – rekreacyjne: stoliki do gier planszowych, stół do tenisa stołowego, przebudowano chodniki i plac wraz małą architekturą i zielenią oraz zabudową urządzenia natryskowego.

Realizator: Centrum Sportu i Rekreacji

Ilość imprez – 25, ilość uczestników – 26 900 osób

3. Tworzenie warunków dla osób niepełnosprawnych do udziału w życiu sportowo-rekreacyjnym.

Realizator: Centrum Sportu i Rekreacji

Ilość imprez – 5, ilość uczestników – 750 osób

4. Organizacja imprez sportowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym.

Realizator: Centrum Sportu i Rekreacji

Ilość imprez – 23, ilość uczestników - 30 600 osób

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Ilość imprez – 78

5. Bieżąca modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Realizator: Wydział Inwestycji Miejskich

Zadanie „Zagłębiowski Park Linearny – rewitalizacja obszaru funkcjonalnego doliny rzeki Przemszy i Brynicy”. Rewitalizacja objęła teren Parku Zielona i Pogorii II. Wyremontowane zostały place i ścieżki parkowe, przebudowano fontannę, zamontowano obiekty małej architektury. Wybudowano plac zabaw, dwie półautomatyczne toalety publiczne, dwa pomosty widokowe służące do obserwacji przyrody.

OBSZAR: OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE I OSOBY W PODESZŁYM WIEKU

CEL 5.1.: BUDOWA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB STARSZYCH I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba organizacji działających na rzecz ON i osób starszych

10 stowarzyszeń otrzymało dofinansowanie ze środków PFRON w ramach zadania – dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – realizator Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

37 (w tym 29 na rzecz ON i 8 na rzecz osób starszych) – realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze zorganizowanych środowiskowych form wsparcia (w tym WTZ, ŚDS)

60 WTZ, 92 ŚDS – realizator: Warsztat Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba pensjonariuszy placówek wsparcia dla ON i osób starszych

89 (mieszkańcy Miasta) – realizator: Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

153 – realizator: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

92 – realizator: Środowiskowy Dom Samopomocy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pomocą i opieką w środowisku zamieszkania

292 - realizator Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba osób objętych rehabilitacją społeczną (turnusy rehabilitacyjne, szkolenia, projekty aktywizujące, dofinansowaniami do sprzętu, środków ułatwiających funkcjonowanie, wykonywanie codziennych czynności życiowych)

239 (turnusy rehabilitacyjne), 509 (dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze), 5 (likwidacja barier architektonicznych), 8 (likwidacja barier

w komunikowaniu się), 22 (likwidacja barier technicznych) – realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Kreowanie świadomości społecznej w zakresie niepełnosprawności i starości.

Realizator: Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”

- budowano i odbudowywano pozytywne relacje mieszkanców - rodzina poprzez organizację Pikniku Rodzin oraz tzw. Dni Otwartych,
- prowadzono grupy wsparcia dla rodzin mieszkańców Domu,
- organizowano cykliczne spotkania dotyczące godnego starzenia się, pielęgnacji i dbałości o wygląd zewnętrzny.

Realizator: Środowiskowy Dom Samopomocy

Współpracowano z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu wsparcia osób korzystających z usług Środowiskowego Domu Samopomocy:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej,
- Poradnie Zdrowia Psychicznego, Oddział Psychiatryczny ZCO Szpitala Specjalistycznego im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej,
- Poradnie specjalistyczne, poradnie leczenia uzależnień,
- Ośrodki wsparcia w Dąbrowie Górniczej oraz gminach ościennych: Dzienny Dom „Senior – WIGOR” wraz z filiami; Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”; Środowiskowy Dom Samopomocy „Ostoja” w Czeladzi; Środowiskowy Dom Samopomocy „Salve” w Sosnowcu; Środowiskowy Dom Samopomocy w Zawierciu,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Osobom Niepełnosprawnym „NEURON”,
- Kino „Nowość” w Będzinie,
- Park Wodny „Nemo” w Dąbrowie Górniczej,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Dąbrowie Górniczej,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Górniczej Filia nr 20,
- Klub Osiedlowy „Helikon”,
- Klub Osiedlowy „Zodiak”,

- Dąbrowskie Centrum Asystentury,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przystań”
- Fundacja „Wsparcie, Integracja, Rozwój”.

Realizator: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Kreowano opinię i świadomość społeczną pozbawioną negatywnych stereotypów w postrzeganiu osób starszych i niepełnosprawnych poprzez integrację wewnątrz i międzypokoleniową – odbyło się 51 imprez integracyjnych, udział wzięło 127 osób. Organizowano akcje informacyjno – promocyjne w środowisku lokalnym, obejmujące upowszechnianie wizerunku osób starszych jako aktywnych członków społeczeństwa i promowano różne formy twórczości artystycznej i kulturalnej.

Moderowano kontakty osób przynależących do różnych pokoleń służące przełamaniu stereotypów. Odbywały się wspólne spotkania seniorów z najmłodszym pokoleniem, organizowano tematyczne warsztaty międzypokoleniowe, wspólne obchody okazjonalnych uroczystości i świąt narodowych - odbyły się 43 spotkania, uczestniczyło w nich 129 seniorów. Organizowano dni otwarte dla mieszkańców miasta oraz rodzinne pikniki seniora w czasie, których seniorzy prezentowali efekty pracy amatorskiej grupy teatralnej, odbywały się wystawy prac rękodzieła m.in.: haftu, papieroplastyki, prac w drewnie, malarstwa- zorganizowano 4 wystawy. Przy współpracy z kościołem katolickim w Kościele NMP Królowej Polski odbyła się uroczysta msza święta w intencji naszych seniorów z udziałem dzieci ze Szkoły Katolickiej oraz mieszkańców miasta.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W Dąbrowie Górniczej działało 37 podmiotów pozarządowych zajmujących się działalnością na rzecz ON i osób starszych. Organizacje te prowadziły działania w różnych sferach: kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa narodowego, rozwoju sportu, turystyki i rekreacji, ochrony i promocji zdrowia oraz działalności na rzecz ON, działań promujących wolontariat.

2. Zapewnienie i rozwój opieki nad seniorami.

Realizator: Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”

Przedmiotem działalności Domu jest zapewnienie całodobowej opieki oraz świadczenie usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Realizator: Środowiskowy Dom Samopomocy

Świadczone usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym (odbyły się 1 303 zajęcia),
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów (odbyło się 4 521 zajęć),
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego (odbyły się 974 zajęcia).

Realizator: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

W 2018 r. Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Dąbrowie Górniczej przystąpił do Programu Wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015 - 2020, edycji 2018 dofinansowanej ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Akces w Programie Wieloletnim „Senior-WIGOR” na lata 2015 - 2020 podniósł standard pobytu i świadczonych usług w Dziennym Domu. Zapewnił kontynuację wypracowanych dobrych praktyk i przyczynił się do podejmowania nowych inicjatyw zgodnie z potrzebami. Zakres świadczonych usług uwzględniał indywidualne potrzeby seniorów, gwarantował warunki do prowadzenia przez nich aktywnego, zdrowego i samodzielnego trybu życia, umożliwiał wykorzystanie intelektualnych zasobów twórczych i potencjału społecznego. Zwiększono dostępność do usług opiekuńczych świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym o zróżnicowanych dochodach.

Dzienny Dom dysponuje miejscami dla 135 osób, w tym:

- w siedzibie Dziennego Domu przy ul. Morcinka 15 maksymalnie dla 35 osób,
- Filii nr 1 przy ul. Korczaka 9a dla maksymalnie 50 osób,
- Filii nr 2 przy ul. Jaworowej 4a dla maksymalnie 50 osób.

W 2018 r. z usług korzystało 154 osoby, w tym 138 seniorów.

Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w ramach świadczeń oferował usługi:

- socjalne, w tym śniadanie i gorący obiad;
- edukacyjne, w tym prozdrowotne;
- kulturalno-oświatowe;
- aktywności ruchowej/ kinezyterapii;
- sportowo-rekreacyjne;
- aktywizujące społecznie (w tym integracja wewnątrz i międzypokoleniowa);
- terapii zajęciowej.

Świadczone usługi bezpłatnego regularnego dowozu do placówek Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w Dąbrowie Górniczej w formie zewnętrznej usługi przewozowej. W 2018 roku z dowozu regularnie w ramach umowy korzystało 49 osób, doraźnie korzystało 88 osób. Razem 137 osób.

1. Usługi socjalne zapewniały: dwa posiłki dziennie, opiekę, wspieranie samodzielności i autonomii, ukierunkowane na jak najdłuższe utrzymanie seniorów we własnym środowisku zamieszkania, udostępnienie pomieszczeń i sprzętu oraz urządzeń i środków ułatwiających dbanie o higienę osobistą i czystość (62 osoby), aktywizację i pomoc w czynnościach związanych z codziennym funkcjonowaniem (112 osób), w tym wsparcie w załatwianiu ważnych życiowo spraw osobistych i urzędowych, pomoc przy rozwiązywaniu problemów, będących wynikiem niezaradności życiowej, podnoszenie kompetencji społecznych poprzez prowadzenie treningów umiejętności społecznych o zróżnicowanym stopniu zaawansowania, w tym edukowanie ekonomiczne (16 osób), rozwijanie prostych i złożonych czynności samoobsługowych (12 osób). Prowadzono zajęcia z zakresu socjoterapii- 50 zajęć, uczestniczyły 63 osoby.

2. Usługi edukacyjne obejmowały: ustawiczne dostarczanie wiedzy i podnoszenie świadomości o współczesności, rozwoju cywilizacyjnym, naukowym, technologicznym, przeciwdziałanie negatywnym stereotypom starości, rozwijanie i nabywanie nowych umiejętności praktycznych, w tym: edukację obywatelską, prewencyjną, informatyczną, zdrowotną, przeciwdziałanie zjawisku gerontofobii i ageizmu, oraz zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami seniorów. Odbyło się: 281 zajęć, udział brały 92 osoby.

3. Usługi kulturalno-oświatowe obejmowały: aktywne uczestnictwo seniorów w kulturze zarówno jako jej odbiorców, jak i twórców, wspieranie nieformalnej edukacji kulturalnej i artystycznej oraz upowszechnianie ich różnorodnej twórczości, kultywowanie tradycji, organizację uroczystości okolicznościowych, obchody świąt religijnych i państwowych. Łącznie odbyły się 43 uroczystości i spotkania okazjonalne, 51 imprez integracyjnych, 7 wyjść na koncerty, wystawy do muzeum, kina. Zorganizowano 4 prezentacje twórczości rękodzielniczej seniorów.

4. Usługi aktywności ruchowej/ kinezyterapii obejmowały: utrzymanie/podnoszenie sprawności fizycznej, w tym ćwiczenia indywidualne i grupowe z wykorzystaniem sprzętu sportowego i rehabilitacyjnego poprawiającego koordynację i kondycję fizyczną, kinezyterapię indywidualną (50 osób, 517 zajęć), ćwiczenia ogólnousprawniające (88 osób, 498 zajęć). Przy prowadzeniu zajęć ruchowych wykorzystywano elementy choreoterapii i muzykoterapii.

5. Usługi sportowo-rekreacyjne obejmowały: rozwijanie potrzeby aktywnego wypoczynku, podniesienie sprawności i wydolności organizmu, uczestnictwo w kulturze fizycznej – gry i turnieje sportowe. Zorganizowano 42 zawody sportowe, w których uczestniczyły 53 osoby. 28 listopada 2018 r. seniorzy aktywnie uczestniczyli w XVIII Parasparkiadzie Śląska i Zagłębia w Hali

Widowiskowo - Sportowej Centrum w Dąbrowie Górniczej. Odbyło się 5 wycieczek rekreacyjnych, w których uczestniczyło 80 osób.

6. Usługi aktywizujące społecznie ukierunkowane były na budowanie sieci relacji między ludźmi dla tworzenia więzi wewnątrz i międzypokoleniowych, rozwoju samorządności i samopomocy. W ramach działań odbywały się spotkania społeczności Dziennego Domu. W 2018 r. odbyło się 300 spotkań, w których uczestniczyło 103 seniorów. Funkcjonowała Rada Domu, w 19 zebraniach udział wzięło 116 osób. Ponadto aktywnie współpracowano ze środowiskiem lokalnym, Radą Seniorów Miasta Dąbrowa Górnicza, instytucjami użyteczności publicznej, stowarzyszeniami, organizacjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób starszych. Promowano i angażowano seniorów w działania wolontarystyczne.

7. W ramach terapii zajęciowej odbywały się różnorodne formy terapii z uwzględnieniem zainteresowań i indywidualnych predyspozycji seniorów, w tym zajęcia teatralne (54 zajęcia, 19 osób) - organizowano przedstawienia, zajęcia plastyczne i malarskie (419 zajęć, 84 osoby), praca w drewnie (48 zajęć, 13 osób), śmiechoterapia (23 zajęcia, 40 osób), muzykoterapia (30 zajęć, 75 osób), biblioterapia (79 zajęć, 106 osób), filmoterapia (51 zajęć, 74 osoby). Ponadto prowadzono różnorodne kółka zainteresowań, w tym: historyczne (26 zajęć, 24 osoby), literackie (25 zajęć, 42 osoby), podróżnicze (8 zajęć, 49 osób), biograficzne (51 zajęć, 60 osób).

8. Prowadzono również aktywizację do samodzielności - działania podejmowane były codziennie, skierowane były do seniorów wykazujących cechy wczesnego i umiarkowanego procesu otępiennego (treningi usprawniania funkcji poznawczych - 103 zajęcia, 105 osób; podtrzymywania prostych i złożonych czynności samoobsługowych – korzystało 41 osób).

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Realizując zadania nałożone przez ustawę o pomocy społecznej w zakresie pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych wsparciem w 2018 r. objętych było 750 osób.

Pomoc świadczona była w formie: usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania, usług świadczonych w Dziennym Domu „Senior - WIGOR”, Środowiskowym Domu Samopomocy oraz jego Filii, w Domu Pomocy Społecznej „Pod Dębem” w Dąbrowie Górniczej oraz w domach pomocy społecznej różnego typu, poza Dąbrową Górniczą.

3. Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesie rehabilitacji społecznej poprzez dofinansowanie ze środków PFRON.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Dofinansowanie ze środków PFRON w ramach zadania – dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych otrzymało 10 stowarzyszeń.

Liczba osób objętych rehabilitacją społeczną (turnusy rehabilitacyjne, szkolenia, projekty aktywizujące, dofinansowaniami do sprzętu, środków ułatwiających funkcjonowanie, wykonywanie czynności życiowych):

- turnusy rehabilitacyjne: 239 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, w tym 154 osoby niepełnosprawne, 85 opiekunów,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym : 509 osób,
- likwidacja barier architektonicznych : 5 osób niepełnosprawnych,
- likwidacja barier w komunikowaniu się : 8 osób niepełnosprawnych,
- likwidacja barier technicznych: 22 osoby niepełnosprawne.

4. Realizacja Programu „Aktywny Samorząd”.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Moduł – I, Obszar A, Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu: 2 osoby niepełnosprawne (dofinansowanie do zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu ma na celu likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych).

Moduł – I, Obszar A, Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B: 2 osoby niepełnosprawne (dofinansowanie do uzyskania prawa jazdy kategorii B ma na celu likwidację lub ograniczenie bariery transportowej).

Moduł - I, Obszar B, Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania: 13 osób niepełnosprawnych (dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania ma na celu zmniejszenie barier ograniczających Beneficjenta w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Umożliwi także włączenie się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego).

Moduł - I, Obszar B, Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania: 2 osoby niepełnosprawne (dofinansowanie ma na celu zdobywanie nowych umiejętności, które pomogą podnieść kwalifikacje i w efekcie znaleźć pracę. Umożliwi także włączenie się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego).

Moduł – I, Obszar C, Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym: 6 osób niepełnosprawnych (dofinansowanie ma na celu przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się i transportowych).

Moduł – I, Obszar C, Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne: 0 osób niepełnosprawnych

Moduł – I, Obszar C , Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne: 0 osób niepełnosprawnych

Moduł – I, Obszar D, pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej: 14 osób niepełnosprawnych (dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu ma na celu umożliwienie wnioskodawcy pełnienie ról społecznych poprzez zastosowanie elementów wspierających jego zatrudnienie).

Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym: 48 osób niepełnosprawnych otrzymało dofinansowanie, w tym 42 osobom środki zostały wypłacone, pozostałe osoby – umowy w trakcie rozliczeń (dofinansowanie ma na celu poprawę szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższenie kwalifikacji. Celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w dostępie do edukacji).

5. Stworzenie systemu wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dla osób starszych i osób niepełnosprawnych.

Realizator: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

W ramach działań koordynowano i umożliwiano uzyskanie wsparcia psychologicznego lub psychiatrycznego osobom starszym i niepełnosprawnym w instytucjach świadczących fachową pomoc na terenie miasta Dąbrowa Górnicza: Poradnia Zdrowia Psychicznego, Oddział Psychiatryczny ZCO Szpitala Specjalistycznego im. Sz. Starkiewicza, Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ze wsparcia psychologicznego korzystało 5 osób.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego – 207 (w tym osoby korzystające z działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej, Centrum Integracji Społecznej, Fundacji Przyszań, Klubu Integracyjno-Terapeutycznego „Jesteśmy wśród Was” oraz Klubu Feniks).

6. Stworzenie systemu polityki informacyjnej dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez m.in. utworzenie Dąbrowskiego Centrum Seniora.

Realizator: Środowiskowy Dom Samopomocy

Udostępniano źródła informacji o dostępnych formach pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych (strona internetowa, ulotki, broszury informacyjne itp.).

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W Dąbrowie Górniczej funkcjonowały dwa Kluby Osiedlowe - Klub Aktywuj się prowadzony przez Stowarzyszenie CIVITAS oraz Klub Seniora i Juniora Manhattan prowadzony przez Stowarzyszenie Razem w Przyszłość. Dodatkowo w Centrum Aktywności Obywatelskiej działał Klub Feniks prowadzony przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Liczba osób korzystających z oferty Klubów Seniora – 200.

7. Koordynacja i promocja działań adresowanych do seniorów.

Realizator: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Dzienny Dom organizował wspólne spotkania seniorów z najmłodszym pokoleniem, organizowano tematyczne warsztaty międzypokoleniowe, wspólne obchody okazjonalnych uroczystości i świąt narodowych. Organizowano dni otwarte dla mieszkańców miasta oraz rodzinne pikniki seniora w czasie których seniorzy prezentowali efekty pracy amatorskiej grupy teatralnej, odbywały się wystawy prac rękodzieła m.in.: haftu, papieroplastyki, prac w drewnie, malarstwa. Zorganizowano 4 wystawy prac.

8. Promowanie trwałości więzi rodzinnych, pokoleniowości i szacunku dla osób starszych, w szczególności długoletniego pożycia małżeńskiego i setnych urodzin, jako podkreślenie znaczenia opiekuńczej i wychowawczej funkcji rodziny.

Realizator: Urząd Stanu Cywilnego

W 2018 roku w sali ślubów odbyły się uroczystości związane z długoletnim pożyciem małżeńskim dla 143 par (jubileusz 50 - lecia pożycia małżeńskiego), dla 53 par (jubileusz 60 - lecia pożycia małżeńskiego). Ponadto setną rocznicę urodzin obchodziła 1 mieszkanka naszego miasta. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 142 500,00 zł.

**CEL 5.2.: ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH DLA OSÓB STARSZYCH
I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba obiektów użyteczności publicznej ze zlikwidowanymi barierami architektonicznymi dla osób niepełnosprawnych

1 - Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (MZBM)

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Likwidacja barier architektonicznych dla różnych typów niepełnosprawności.

Realizator: Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Liczba obiektów użyteczności publicznej w roku 2018 ze zlikwidowanymi barierami architektonicznymi dla różnych typów niepełnosprawności – 1. Zadanie: „Dostawa i montaż dźwigu platformowego” - budynek ośrodka zdrowia przy ul. Wyszyńskiego 1, koszt: 183.270,00 zł.

2. Stworzenie warunków umożliwiających komunikowanie się osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie dostępności do odpowiedniego sprzętu.

Realizator: Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”

Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem” zapewniał mieszkańcom dostęp do komputera z Internetem.

Realizator: Środowiskowy Dom Samopomocy

Strona internetowa ŚDS dostosowana była do korzystania przez osoby niepełnosprawne.

Realizator: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Likwidowano bariery w komunikowaniu się a tym samym przeciwdziałano wykluczeniu cyfrowemu poprzez dostępność do nowych technologii informacyjnych (Internet). Odkondu się 40 zajęć, uczestniczyło 27 osób.

3. Podniesienie jakości i zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych świadczoney w miejscu zamieszkania.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagały częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych przyznawana była pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych świadczoney w miejscu zamieszkania. W roku 2018 tą formą pomocy objętych było łącznie w całym mieście 292 osoby.

CEL 5.3.: AKTYWIZACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ SENIORÓW**Wskaźnik realizacji celu:**

Liczba instytucji i organizacji prowadzących działania ukierunkowane na włączenie osób niepełnosprawnych (w tym WTZ)

29 organizacji pozarządowych – realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba seniorów działających w grupach samopomocowych, stowarzyszeniach i klubach

3 260 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej oraz zwiększenie roli podmiotów społecznych w procesie aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz seniorów.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Przyznawanie dofinansowania na przystąpienie do lub założenie spółdzielni socjalnej.

Wskaźnik: Liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano dofinansowanie na przystąpienie do lub założenie spółdzielni socjalnej - 0

2. Refundacja kosztów części wynagrodzenia w ramach zatrudnienia wspieranego.

Wskaźnik: Liczba osób niepełnosprawnych objętych refundacją kosztów części wynagrodzenia w ramach zatrudnienia wspieranego - 0

2. Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia.

Realizator: Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”

Prowadzono cykliczne spotkania z zakresu:

- „zdrowe żywienie” - m. in. obalanie mitów żywieniowych, zbilansowana dieta, suplementy, szkodliwość konserwantów itp.,
- „trening pamięci” - ćwiczenia usprawniające pamięć,
- zajęcia promujące zdrowy tryb życia,
- „Alzheimer – Dlaczego ja?”,
- „Świat w zaniku”,
- doksztalcanie pielęgniarek i opiekunek.

Realizator: Środowiskowy Dom Samopomocy

ŚDS realizował cele i zadania statutowe poprzez prowadzenie następujących zajęć :

1. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego w tym:

- integracja ze środowiskiem lokalnym (wyjścia do kina, muzeum, przedstawienia artystyczne na terenie ŚDS, udział w imprezach kulturalnych i integracyjnych lub organizacja imprez z innymi ośrodkami wsparcia),
- zajęcia dowolne,
- zajęcia edukacyjne (kącik poetycko - kabaretowy, globtroter, wiadomości o świecie, klub filmowo - teatralny),
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego w grupach A,B,C,
- zabawy integracyjne

2. Edukacja zdrowotna

3. Psychoedukacja

4. Promocja zdrowia

W zakresie treningu umiejętności spędzania czasu wolnego odbyło się łącznie 974 zajęcia, które wpłynęły na:

- nabycie umiejętności organizowania sobie czasu wolnego, rozbudzanie zainteresowań,
- rozwijanie zainteresowań m.in. poprzez wdrażanie różnych form aktywności tj. kino, muzeum, przedstawienia artystyczne na terenie ŚDS, zajęcia dowolne,
- rozwijanie zainteresowań poprzez organizację zajęć o określonej tematyce: kącik poetycko – kabaretowy, globtroter – zajęcia o różnych krajach, ich kulturze i zwyczajach, wiadomości o świecie – zajęcia o naszym życiu i otoczeniu, klub filmowo – teatralny przybliżający tematykę twórców kina i teatru,
- zwiększenie stopnia integracji społecznej poprzez organizację uroczystości świątecznych – uroczyste Śniadanie Wielkanocne, uroczysta Wigilia,
- propagowanie aktywnego stylu życia.

W zakresie edukacji zdrowotnej odbyło się 12 zajęć prowadzonych przez pielęgniarkę ŚDS o następującej tematyce:

- „Zdrowie rozumiane jako potencjał. Znaczenie profilaktyki w ochronie zdrowia”,
- „Zapalenie płuc i oskrzeli jako jedno z najczęstszych schorzeń górnych dróg oddechowych”,
- „Serce jako główny narząd człowieka. Choroby związane z nieprawidłowym funkcjonowaniem serca”,
- „Otyłość i nadwaga jako choroby cywilizacyjne”,
- „Budowa i funkcje skóry. Najczęściej występujące choroby skóry”,
- „Zapalenie ucha środkowego oraz funkcja jaką pełni w organizmie”,
- „Hormony – schorzenia wywołane nadczynnością i niedoczynnością tarczycy”,
- „Witaminy i suplementy diety – ich znaczenie dla organizmu”,
- „Aktywność fizyczna jako czynniki wpływające na utrzymanie prawidłowej pracy układu szkieletowo - mięśniowego. Wpływ aktywności fizycznej na zdrowie”,
- „Nauczanie i poznawanie podstawowych zasad pierwszej pomocy”,
- „Grypa, przeziębienie – objawy i profilaktyka. Układ odpornościowy”,
- „Układ pokarmowy – budowa i funkcje. Dolegliwości związane z układem pokarmowym, zastosowanie ziół i przypraw”.

W zakresie psychoedukacji odbyło się łącznie 38 zajęć. W zakresie promocji zdrowia odbyło się 249 zajęć – w tym codzienne mierzenie ciśnienia tętniczego krwi, comiesięczne sprawdzanie czystości i wagi ciała. W zakresie terapii ruchem odbyło się 607 zajęć.

Realizator: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

W ramach promocji zdrowego i aktywnego stylu życia prowadzono programy prozdrowotne, profilaktyczne i edukacyjne, mające na celu zmniejszenie ryzyka wystąpienia chorób lub zdarzeń prowadzących do niepełnosprawności oraz usprawnianie funkcji intelektualnych i ruchu.

Realizator - Centrum Sportu i Rekreacji

Ilość imprez – 43

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba inicjatyw zorganizowanych dla osób niepełnosprawnych oraz seniorów - 35 dla osób niepełnosprawnych, 24 dla seniorów.

3. Rozwój oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej dla osób niepełnosprawnych oraz seniorów.

Realizator: Pałac Kultury Zagłębia

Dla seniorów w ramach Uniwersytetu III Wieku zorganizowano (ok. 330 słuchaczy):

- wykłady różnotematyczne,
- zajęcia ruchowe (gimnastyka rekreacyjna, gimnastyka – zdrowy kręgosłup, joga, tai-chi, taniec, zumba gold),
- inne formy (zajęcia muzyczne, zajęcia plastyczne, klub literacki, sekcja szachowa, lektorat języka angielskiego, klub etno-botanika, sekcja rękodzieła, sekcja kulinarna, warsztaty florystyki),
- dostępność seniorów i osób niepełnosprawnych do form opisanych w CEL 4.2 pkt. 2 i pkt. 5.

Realizator: Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”

- 1) organizacja Międzynarodowego Przeglądu Umiejętności Artystycznych Amatorskich Zespołów Seniorów i Osób Niepełnosprawnych Puma 2018,
- 2) organizacja cyklicznej Konferencji dla pracowników pomocy społecznej pt. „Senior pełnosprawnym obywatelem Unii Europejskiej”,
- 3) organizacja Liturgii związanej ze Światowym Dniem Chorego dla społeczności Domu oraz mieszkańców miasta,
- 4) organizacja imprez okolicznościowych związanych z tradycją polską: Boże Narodzenie, Wielkanoc, powitanie wiosny, pożegnanie karnawału itd.,

- 5) zajęcia terapeutyczne związane z ćwiczeniami ruchowymi i ćwiczeniem umysłu,
- 6) współpraca ze szkołami, młodzieżą w ramach wychowania prosenioralnego,
- 7) organizacja wycieczek rekreacyjnych.

Realizator: Środowiskowy Dom Samopomocy

ŚDS organizował imprezy kulturalne, sportowo - rekreacyjne i turystyczne o charakterze integracyjnym dla osób niepełnosprawnych:

- wyjścia do Klubu Osiedlowego „Zodiak”,
- okazjonalne imprezy wewnętrzne (np. Zabawa Karnawałowa, Zabawa Walentynkowa, Dzień Kobiet, Powitanie Wiosny, Przywitanie Lata, zabawy taneczne, grille w ogrodzie ŚDS, Zabawa Andrzejkowa, Zabawa Mikołajkowa w ŚDS i filii ŚDS, Zabawa Sylwestrowa),
- wyjście do Miejskiej Biblioteki Publicznej – Filia nr 20 na zajęcia z cyklu „Poranki z literaturą i sztuką”,
- wyjścia do Kina „Nowość” w Będzinie,
- koncert na terenie ŚDS – występ artystów Klubu Osiedlowego „Helikon”,
- spotkanie integracyjne z rodzinami uczestników,
- wycieczka integracyjna do Wodzisławia Śląskiego,
- „Przeglądu Krótkich Form Artystycznych – Maski 2018”.

Uczestnicy ŚDS brali również udział w imprezach o charakterze sportowym:

- udział w zawodach sportowych na terenie ŚDS w Czeladzi - OSTOJADA 2018,
- udział w „Wakacyjnym Turnieju Sportowym” na terenie ŚDS „Salve” w Sosnowcu,
- udział w XVIII Parasparkadzie Śląska i Zagłębia Osób Niepełnosprawnych,
- udział w spotkaniu integracyjnym na terenie ŚDS w Zawierciu – FAMILIADA 2018,
- udział w Piknikach Integracyjnych na terenie „Fabryki Pełnej Życia” w Dąbrowie Górniczej,
- udział w Festiwalu Kultur Różnych na terenie „Fabryki Pełnej Życia” w Dąbrowie Górniczej,
- udział w spotkaniach integracyjnych na terenie SDS z pacjentami Pododdziału Dziennego Oddziału Psychiatrycznego ZCO Szpitala Specjalistycznego im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej,
- udział w V Festiwalu Karaoke organizowanym przez ŚDS „Salve” w Sosnowcu.

ŚDS prowadził także zajęcia z terapii ruchowej, w tym gimnastyki ogólnousprawniającej, gimnastyki na przyrządach, aerobiku, turystyki i rekreacji (spacery, wycieczki, basen, grota solna).

W zakresie terapii ruchowej odbyły się łącznie 383 zajęcia, które wpłynęły na poziom dbałości o kondycję fizyczną i sprawność ruchową, kompensację indywidualnych deficytów sprawności ruchowej, propagowanie aktywnego stylu życia – zajęcia na przyrządach do ćwiczeń, wyjścia do groty solnej, na basen, spacery.

Realizator: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Oferta usług obejmowała zapobieganie pogłębianiu się bezradności i braku samodzielności poprzez angażowanie seniorów do aktywności:

- 1) aktywizację w wymiarze fizycznym i intelektualnym poprzez:
  - usprawnianie funkcji ruchu i kinezyterapię,
  - zajęcia sportowo – rekreacyjne, w tym czynne uczestnictwo w imprezach sportowych w mieście,
  - usprawnianie procesów intelektualnych,
  - terapię zajęciową,
  - edukację, w tym przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu,
  - działania prozdrowotne z uwzględnieniem specyfiki potrzeb osób starszych w planowaniu i realizacji edukacji zdrowotnej,
- 2) aktywizację do umiejętnego wykorzystywania czasu wolnego dla rozwoju osobistego i kulturowego. Zadania realizowano poprzez zaspokojenie potrzeb kulturalno – oświatowych, w tym zwiększenie uczestnictwa osób starszych w kulturze zarówno jako jej odbiorców poprzez udział w wydarzeniach kulturalnych w mieście, jak też twórców przez wspieranie nieformalnej edukacji kulturalnej i artystycznej służącej rozwijaniu talentów oraz upowszechnianiu różnorodnej twórczości seniorów,
- 3) aktywizację do działań na rzecz integracji pokoleniowej i wielopokoleniowej seniorów. W tym obszarze kontynuowano współpracę z Radą Seniorów w Dąbrowie Górniczej oraz placówkami oświatowymi. Organizowano koncerty, imprezy integracyjne, towarzyskie, okolicznościowe, zabawy taneczne z udziałem młodszych pokoleń. Uroczyscie obchodzono święta, w tym państwowe i religijne.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba seniorów działających w grupach samopomocowych, stowarzyszeniach i klubach – 3 260.

OBSZAR: SPRAWY BYTOWE, MIESZKALNICTWO I BEZDOMNOŚĆ

CEL 6.1.: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW MIESZKANIOWYCH I BEZDOMNOŚCI

Wskaźnik realizacji zadania:

Liczba mieszkań socjalnych, chronionych i komunalnych

3 262 – realizator: Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (MZBM)

Liczba mieszkań na 1 000 mieszkańców

28,36 - realizator: Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (MZBM)

Liczba osób oczekujących na mieszkanie komunalne

188 rodzin - realizator: Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Liczba osób, którym przyznano mieszkanie komunalne

77 rodzin - realizator: Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Podniesienie standardów usług Noclegowni i Domu dla Bezdomnych.

(Art. 48 a ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2018 poz. 1508 z późniejszymi zmianami) stanowi, że udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Tym samym instytucje i organizacje prowadzące placówki dla osób bezdomnych zobowiązane zostały do ujednolicenia nazewnictwa placówek dla osób bezdomnych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.)

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Na terenie gminy Dąbrowa Górnicza funkcjonowały w 2018 roku dwie placówki dla osób bezdomnych z terenu Dąbrowy Górniczej, tj. Schronisko dla Bezdomnych przy Al. Zwycięstwa 6 oraz Noclegownia dla Bezdomnych przy ul. Łącznej 31.

Schronisko dla Bezdomnych prowadzone było w budynku należącym do Caritas Diecezji Sosnowieckiej. Budynek jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażony w pełny węzeł sanitarny, centralne ogrzewanie z miejskiej sieci ciepłowniczej oraz sieci energetycznej. Schronisko

funkcjonowało przez całą dobę, zapewniało dwa posiłki dziennie. Dodatkowo w Schronisku realizowany był program profilaktyczno – terapeutyczny „Nowe horyzonty”. Placówka ta zapewniała łącznie 43 miejsca, w tym 40 miejsc dla mężczyzn oraz 3 dla kobiet.

Noclegownia prowadzona była w budynku należącym do Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Dąbrowie Górniczej. Budynek przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażony jest w pełny węzeł sanitarny, centralne ogrzewanie z miejskiej sieci ciepłowniczej oraz sieci energetycznej. Noclegownia czynna była codziennie od godziny 20:00 do 8:00, a w okresie zimowym od 18:00 do 8:00. Placówka łącznie zapewniała 50 miejsc, w tym 40 miejsc dla mężczyzn i 10 dla kobiet. Przy Noclegowni w roku 2018 funkcjonowała Świetlica dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, w której realizowany był program profilaktyczno – terapeutyczny. Świetlica była czynna codziennie od godziny 17:00 oraz dodatkowo od 01.09.2018 r. do 31.12.2018 r. w soboty, niedziele i święta od godziny 15:00.

2. Tworzenie mieszkań chronionych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Od 2013 roku tutejszy Ośrodek prowadzi mieszkanie chronione dla osób bezdomnych. Mieszkanie pozyskane zostało z zasobów Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych i przystosowane do pełnienia funkcji dzięki środkom pozyskanym w ramach projektu „Bliżej Domu – model wychodzenia z bezdomności” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Mieszkanie przystosowane jest dla 4 osób. W roku 2018 przebywało w nim łącznie 5 osób bezdomnych. W 2018 r. nie stwierdzono potrzeby zwiększenia liczby mieszkań chronionych przeznaczonych dla osób bezdomnych.

CEL 6.2.: POMOC W WYJŚCIU Z BEZDOMNOŚCI

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba osób bezdomnych w placówkach

143 (Schronisko dla Bezdomnych), 112 (Noclegownia dla Bezdomnych) – realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba placówek dla osób bezdomnych na terenie miasta

2 - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Liczba miejsc w placówkach dla osób bezdomnych

43 (Schronisko dla Bezdomnych), 50 (Noclegownia dla Bezdomnych) - realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Realizacja programów profilaktyczno-terapeutycznych na terenie placówek dla osób bezdomnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W 2018 roku w Dąbrowie Górniczej Schronisko dla Bezdomnych oraz Noclegownia dla Bezdomnych prowadzone były przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej. Równocześnie Caritas realizowało program profilaktyczno - terapeutyczny dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością przebywających w Schronisku oraz uczęszczających na zajęcia do Świetlicy.

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Program profilaktyczno-terapeutyczny pt.: „Nowe horyzonty” skierowany do osób bezdomnych z Dąbrowy Górniczej, którego celem głównym było przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród osób bezdomnych z Dąbrowy Górniczej. Realizacja: Noclegownia dla bezdomnych prowadzona przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej oraz Schronisko dla bezdomnych prowadzone przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

W Noclegowni realizowany program obejmował działania o charakterze profilaktycznym tj.: trening motywacyjny, trening konstruktywnego rozwiązywania problemów osobistych, zajęcia w zakresie zwiększania umiejętności i kompetencji społecznych, zajęcia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia, trening ekonomiczno-budżetowy, trening higieniczny i czystościowy. W ramach programu prowadzono także działania o charakterze terapeutycznym i profilaktykę uzależnień. Ponadto od lipca 2018 r. do grudnia 2018 r. realizowano także program pt. „Na Łącznej” ze środków Wojewody Śląskiego, który skierowany był do 70 osób bezdomnych oraz 20 osób zagrożonych bezdomnością. Celem było budowanie samodzielności życiowej oraz podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym i pełnienia określonych ról społecznych.

W Schronisku realizowany program obejmował działania o charakterze profilaktycznym tj.: trening ekonomiczno-budżetowy, trening motywacyjny, trening higieniczny, trening asertywny z elementami relaksacji. Ponadto prowadzone były zajęcia w pracowni: umiejętności społecznych,

pracowni plastycznej, majsterkowania oraz muzycznej. W ramach programu prowadzono także działania o charakterze terapeutycznym i profilaktykę uzależnień.

2. Wdrażanie programów reintegracyjnych zmierzających do usamodzielniania.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował szereg programów ukierunkowanych na usamodzielnienie osób bezdomnych. W 2018 roku programy realizowane były w ramach programu aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dąbrowie Górniczej INTERGA III, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach którego prowadzony był Program Aktywności Zawodowej. Ponadto, osoby bezdomne kierowane były do Klubu Integracji Społecznej oraz brały udział w Pracach Społecznie Użytecznych. Osoby bezdomne objęte były specjalistyczną pomocą pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego oraz konsultanta ds. uzależnień realizujących zajęcia indywidualne oraz grupowe dla osób korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka.

3. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie tworzenia komplementarnych rozwiązań dotyczących reintegracji społecznej i zawodowej osób bezdomnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Realizując statutowe zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pracownicy Zespołu ds. Bezdomności współpracowali z licznymi organizacjami, stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na terenie Dąbrowy Górniczej. W ramach współpracy podpisano umowy partnerskie z Caritas Diecezji Sosnowieckiej, Stowarzyszeniem MAŁOLAT z Dąbrowy Górniczej, Stowarzyszeniem VC 19-78 MC, PTTK z Dąbrowy Górniczej, Stowarzyszeniem „Krokus” z Dąbrowy Górniczej. Umowy podpisane były w ramach programu INTEGRA III - programu aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dąbrowie Górniczej współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Realizator: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Udzielanie schronienia w Schronisku dla Bezdomnych w Dąbrowie Górniczej pt. „Lepsze jutro” w okresie 01.01.2018 r. – 31.12.2018 r. W ramach realizacji zadania zabezpieczono miejsca noclegowe i całodzienne wyżywienie dla 40 bezdomnych mężczyzn i 3 kobiet z terenu Dąbrowy Górniczej,

niezbędną odzież, środki czystości do utrzymania higieny osobistej, możliwość korzystania z kąpieli, zabiegów higienicznych, możliwość prania. Osoby bezdomne uczestniczyły także w programach aktywizacyjnych oraz w pracach społecznie użytecznych.

Prowadzenie Noclegowni dla Bezdomnych z Dąbrowy Górniczej pt. „Uwierzyć w siebie” w okresie 01.01.2018 r. – 31.12.2018 r. Noclegownia zabezpieczała osobom bezdomnym podstawowe potrzeby bytowe: 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn, 10 miejsc noclegowych dla kobiet, niezbędną odzież, środki higieny, możliwość korzystania z kuchni, pralni, środki opatrunkowe.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy

1. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji zawodowej osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością, którym ustalono profil pomocy - 21

Wskaźnik: Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Działania dla osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością, którym ustalono profil pomocy - 21

2. Realizacja efektywnego pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością objętych pośrednictwem pracy - 15

3. Prowadzenie poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością objętych poradnictwem zawodowym - 5

4. Realizacja aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu dla osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością.

Wskaźnik: Liczba osób bezrobotnych dotkniętych bezdomnością objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu - 18

5. Funkcjonowanie systemu wsparcia ukierunkowanego na redukcję problemu bezdomności.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Ograniczenie problemu bezdomności następuje m.in. poprzez zawieranie kontraktów socjalnych oraz indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności. Przepisy prawa obowiązujące od 04.09.2016 roku stanowią, że schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W 2018 roku 66 osób bezdomnych z terenu Dąbrowy Górniczej objętych było kontraktami socjalnymi oraz indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności.

CEL 6.3.: PRZECIWDZIAŁANIE ZADŁUŻENIOM, EKSMISJOM I BEZDOMNOŚCI ORAZ POMOC W UTRZYMANIU MIESZKANIA

Wskaźnik realizacji celu:

Liczba osób objętych programami oddłużeniowymi i edukacją finansową

1 817 – realizator: Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (MZBM)

Wartość zadłużenia czynszowego

61 824 337,81 zł - realizator: Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (MZBM)

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Upowszechnianie i doskonalenie rozwiązań przeciwdziałających zadłużeniom i utracie mieszkania (np. dodatki mieszkaniowe, obniżka czynszu, odpracowywanie, oddłużanie, zamiany mieszkań).

Realizator: Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Liczba wydanych skierowań dotyczących zamiany lokali – 51, kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych – 2.267.636,86 zł (wypłacono 9.816 dodatków), kwota wypłaconych dodatków energetycznych – 32.337,93 zł + 2% koszty obsługi 623,78 zł łącznie 32.961,71 zł (wydano 382 decyzje).

CEL 6.4.: PODNOSZENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I PROMOCJA AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

Wskaźnik realizacji celu:

Ilość zadań zleczanych przez samorząd organizacjom pozarządowym na zadania własne miasta

151 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba organizacji, które skorzystały ze wsparcia finansowego lub pozafinansowego miasta

185 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba złożonych wniosków o inicjatywę lokalną

2 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba organizacji pozarządowych na 1 000/10 000 mieszkańców

25 / 10 000 – realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba organizacji pozarządowych i podmiotów ES zarejestrowanych na terenie Dąbrowy Górniczej
(w tym: liczba członków DFOP)

300 podmiotów - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba wolontariuszy współpracujących z Urzędem Miejskim i jego jednostkami

1 064 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba funkcjonujących w mieście Klubów Wolontariusza

13 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba partnerstw zawiązanych z udziałem jednostek administracji publicznej i organizacji społecznych

5 - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba mieszkańców Dąbrowy Górniczej zaangażowanych w różne formy partycypacji

3 161 (Dąbrowski Budżet Partycypacyjny - 1260 osób; konsultacje społeczne - 279 osób; konsultacje w ramach projektu pn. „Fabryka pełna Życia – rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej - 1 500 osób; DFOP – 107 osób; Rada Seniorów – 15 osób) - realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Realizacja budżetu partycypacyjnego w Dąbrowie Górniczej w latach 2016-2020.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba mieszkańców Dąbrowy Górniczej zaangażowanych w Dąbrowski Budżet Partycypacyjny
– 1 260 mieszkańców.

2. Tworzenie warunków do promowania aktywności społecznej w oparciu o nowe narzędzia i techniki partycypacji społecznej i obywatelskiej

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Ze wsparcia finansowego lub pozafinansowego miasta w roku 2018 skorzystało 185 organizacji.

3. Popularyzacja mechanizmów włączania obywateli w działania na rzecz wspólnoty lokalnej.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Wnioski o inicjatywę lokalną złożyły dwie grupy inicjatywne.

4. Kontynuowanie działań na rzecz dalszego rozwoju dąbrowskiego modelu współpracy z zastosowaniem mechanizmów współdziałania administracji publicznej z podmiotami społecznymi (w oparciu o roczny program współpracy, ustawę o działalności pożytku publicznego oraz inne akty prawne).

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Zlecono 151 zadań (z czego 118 zadań zleconych z art. 13 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, 3 zadania zlecone z art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, 1 zadanie zlecone z art. 16a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, 26 zadań zleconych z Ustawy o sporcie, 3 zadania zlecone z Ustawy o zdrowiu publicznym).

6. Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców poprzez zaangażowanie w działalność organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Liczba zarejestrowanych NGO w roku 2018 wyniosła: 300 organizacji pozarządowych, w tym: 176 podmioty zarejestrowane w KRS, 21 stowarzyszeń zwykłych, 26 uczniowskich klubów sportowych, 46 organizacji sportowych, 31 fundacji, 78 organizacji zrzeszonych w DFOP (liczba zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2017, ponieważ Prezydium Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych zdecydowało o wykluczeniu członków DFOP, którzy od 3 ostatnich posiedzeń nie uczestniczyli w spotkaniach - procedura przebiegała zgodnie z Regulaminem Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych z dnia 25 października 2016 roku).

7. Angażowanie mieszkańców w działania w formie wolontariatu.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W 2018 r. z Urzędem Miejskim i jego jednostkami współpracowało 1 064 wolontariuszy.

8. Prowadzenie ośrodka wsparcia organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

W ramach prowadzonego ośrodka wsparcia organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej podpisanych zostało 5 porozumień partnerskich z udziałem JST i organizacji społecznych.

9. Realizacja Programu Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w Dąbrowie Górniczej na lata 2014-2020

Realizator: Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

3 161 mieszkańców Dąbrowy Górniczej było zaangażowanych w różne formy partycypacji (Dąbrowski Budżet Partycypacyjny – 1 260 osób; konsultacje społeczne - 279 osób; konsultacje w ramach projektu pn. „Fabryka pełna Życia – rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej - 1 500 osób; DFOP – 107 osób; Rada Seniorów – 15 osób).

Wskaźniki realizacji celów dla poszczególnych obszarów

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
ZDROWIE I PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ			Jednostka sprawozdawcza	Wartość wskaźnika Rok 2016	Wartość wskaźnika Rok 2017	Wartość wskaźnika Rok 2018
Cel 1.1.: Zmniejszenie zachorowań wśród mieszkańców	Liczba beneficjentów zrealizowanych programów ochrony zdrowia	Rosnąca	ZCO Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza	564	969	964
			Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	1.243	230	- 250
	Liczba realizowanych projektów z obszaru ochrony zdrowia	Rosnąca	ZCO Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza	3	2	2
			Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	6	4	3
Cel 1.2.: Zminimalizowanie zjawiska uzależnienia wśród dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	5.409	4.029	849
Cel 1.3.: Zwiększenie oddziaływań pomocowych w stosunku do osób uzależnionych bądź	Liczba skierowań GKRPA do poddania się leczeniu odwykowemu	Stała	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	88	83	75
	Liczba osób dorosłych objętych programami profilaktycznymi	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	7	75	0

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
zagrożonych uzależnieniem	Liczba osób, które skorzystały z interwencji kryzysowej, terapii i poradnictwa w zakresie problemów uzależnień i przemocy	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	262	270	330
			Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	367	244	231
	Liczba spraw podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	1.621	1.042	1.064
Cel 1.4.: Zmniejszenie dostępności do alkoholu i innych środków psychoaktywnych	Udział osób nietrzeźwych w ogólnej liczbie uczestników wypadków drogowych	Malejąca	Komenda Miejska Policji	4/123	1/107	4/107
	Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	6	13	9
POMOC SPOŁECZNA, RODZINA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY			Wartość wskaźnika			
Cel 2.1: Rozwój systemu pomocy	Liczba mieszkańców żyjących w ubóstwie (wg kryterium dochodowego)	Malejąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	2.452	2.325	1.906

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
społecznej	Liczba mieszkańców objętych projektami rozwoju społeczności lokalnych (PAL, OSL itp.)	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	30	20	16
	Liczba mieszkańców objętych projektami z zakresu włączenia społecznego, realizowanymi na terenie miasta	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	415	178	198
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Malejąca	Miejski ośrodek Pomocy Społecznej	ok. 28	26	25
	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym, które zakończyły udział w projektach aktywizacyjnych.	Malejąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	48	228	55

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
	Liczba osób, które zrealizowały kontrakty socjalne i poprawiły swoją sytuację społeczną	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	23	101	87
	Liczba pracowników socjalnych na 2000 mieszkańców	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	61	69	68
Cel 2.2: Rozwój systemu pomocy dzieciom i rodzinom	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opiekuńczo wychowawczych	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	189	214	210
	Liczba dzieci wychowywanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Malejąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	74	70	70
	Liczba inicjatyw podjętych przez organizacje i instytucje w zakresie pomocy dzieciom i rodzinie	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	9	3	4
	Liczba miejsc w rodzinnych formach opiekuńczo wychowawczych	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	191	222	219

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
	(rodzinach zastępczych i placówkach rodzinnych)					
	Liczba osób korzystających z poradni psychologiczno-pedagogicznej	Rosnąca	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2.938	3.067	3.015
	Liczba osób objętych programami edukacji prorodzinnej	Rosnąca	brak	brak danych	brak danych	brak danych
	Liczba osób objętych programami: „Dąbrowska Rodzinka.pl”, „Śląskie dla Rodziny – Karta Dużej Rodziny” oraz Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	3.380 - „Dąbrowska Rodzinka.pl”, 2.349 - „Śląskie dla Rodziny – Karta Dużej Rodziny” 2.349 - Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	2.152 2.957 2.957	1.163 498 498
	Liczba miejsc w Żłobku Miejskim	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	292	292	292
	Liczba rodzin korzystających ze specjalistycznych form wsparcia (poradnictwa	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	665	673	582

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
	rodzinnego, terapii rodzinnej itp.)					
	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	45	59	63
Cel 2.3:	Liczba przypadków przemocy domowej (Niebieskie Karty)	Malejąca	Zespół Interdyscyplinarny	350	449	288
Wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy	Liczba osób doświadczających przemocy objętych wsparciem Ośrodka Interwencji Kryzysowej	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	92	95	79
	Liczba osób i rodzin objętych wsparciem grup roboczych	Rosnąca	Zespół Interdyscyplinarny	1.093 osoby, 350 rodzin	1.013 osób, 449 rodzin	837 osób, 288 rodzin
	Liczba osób, które skorzystały z interwencji kryzysowej, terapii i poradnictwa w zakresie problemów uzależnień i przemocy.	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	367	244	231
BEZROBOCIE I RYNEK PRACY			Wartość wskaźnika			
Cel 3.1:	Liczba osób bezrobotnych, które	Rosnąca	Powiatowy Urząd Pracy	1.793	1.586	1.116
Promocja						

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
zatrudnienia i efektywna aktywizacja	skorzystały z instrumentów rynku pracy					
	Liczba osób (w tym młodzieży) objętych programami rynku pracy	Rosnąca	Powiatowy Urząd Pracy	2.012	1.822	1.279
	Liczba osób pracujących do ludności w wieku produkcyjnym	Rosnąca	Powiatowy Urząd Pracy	39.709/77.226	41.626/75.999	brak danych
	Liczba funkcjonujących na terenie Dąbrowy Górnictwej Spółdzielni Socjalnych	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	4	4	3
	Wskaźnik procentowy bezrobocia w mieście	Malejąca	Powiatowy Urząd Pracy	8%	6%	5%
Cel 3.2: Rozwój przedsiębiorc zości	Liczba zakładanych działalności gospodarczych i podmiotów ekonomii społecznej	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	726	766	693
			Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	10	12	9
Cel 3.3: Edukacja na potrzeby	Liczba osób dorosłych podejmujących naukę w formach szkolnych	Rosnąca	Powiatowy Urząd Pracy	473	473	311

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
ryнку pracy	i pozaszkolnych					
	Liczba zatrudnionych doradców zawodowych w szkołach	Rosnąca	Wydział Oświaty	4 etaty	3,5 etatu	2,36 etatu
EDUKACJA, SPORT I KULTURA			Wartość wskaźnika			
Cel 4.1.: Wysoka jakość kształcenia w placówkach oświatowych	Ilość osób z wykształceniem wyższym na 1000 mieszkańców	Rosnąca	Wydział Oświaty	brak danych	brak danych	brak danych
	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych	Rosnąca	Wydział Oświaty	12.606	9.573	7.364
	Liczba dzieci korzystających z przedszkoli.	Rosnąca	Wydział Oświaty	3.407	3.373	3.347
	Liczba miejsc w przedszkolach na 1000 ludności	Rosnąca	Wydział Oświaty	29	29	30
	Poziom nakładów na edukację	Rosnąca	Wydział Oświaty	236.838.221,00 zł	234.304.726,95 zł	239.483.274,18 zł
	Poziom nakładów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	Rosnąca	Wydział Kultury i Sportu	18.703.239,04 zł	18.840.285,00 zł	17.779.266,28 zł
	Poziom skolaryzacji I, II i III stopnia	Rosnąca	Wydział Oświaty	brak danych	brak danych	brak danych

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
Cel 4.2.: Aktywizacja mieszkańców w różnych obszarach kultury	Ilość organizowanych w mieście imprez kulturalnych	Rosnąca	Miejska Biblioteka Publiczna Pałac Kultury Zagłębia	2.581 597	2.618 1.317	2.211 1.542
	Ilość osób korzystających z placówek kultury	Rosnąca	Miejska Biblioteka Publiczna Pałac Kultury Zagłębia	21.119 20.808	20.651 24.121	312.433 23.584
	Liczba osób korzystających z bibliotek	Rosnąca	Miejska Biblioteka Publiczna	21.119	20.651	312.433
	Liczba uczestników imprez kulturalnych	Rosnąca	Miejska Biblioteka Publiczna Pałac Kultury Zagłębia	44.378 82.696	55.952 147.086	37.193 165.018
Cel 4.3.: Zapewnienie mieszkańco m miasta dobrych warunków do sportu i rekreacji	Liczba uczestników imprez sportowych	Rosnąca	Centrum Sportu i Rekreacji/Wydział Kultury i Sportu	70.666	ponad 44 tys.	ok. 95 tys.
	Ilość organizowanych w mieście imprez sportowych	Rosnąca	Centrum Sportu i Rekreacji	62	55	61
OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE I OSOBY W PODESZŁYM WIEKU			Wartość wskaźnika			
Cel 5.1: Budowa zintegrowan ego systemu działań na	Liczba organizacji działających na rzecz ON i osób starszych	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	23	31	37
	Liczba osób niepełnosprawnych	Rosnąca	Warsztat Terapii Zajęciowej	60	60	60

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
rzecz osób starszych i osób niepełnosprawnych	korzystających ze zorganizowanych środowiskowych form wsparcia (w tym WTZ, ŚDS)		Środowiskowy Dom Samopomocy	70	92	92
	Liczba pensjonariuszy placówek wsparcia dla ON i osób starszych	Rosnąca	Dzienny Dom Pomocy Społecznej	136	160	153
			Środowiskowy Dom Samopomocy	70	92	92
			Dom Pomocy Społecznej	144	105	89
	Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pomocą i opieką w środowisku zamieszkania	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	198	223	292
	Liczba osób objętych rehabilitacją społeczną (turnusy rehabilitacyjne, szkolenia, projekty aktywizujące, dofinansowaniami do sprzętu, środków ułatwiających funkcjonowanie, wykonywanie czynności życiowych)	Rosnąca	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	163 (turnusy rehabilitacyjne), 567 (dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze), 38 (likwidacja barier)	228 (turnusy rehabilitacyjne), 545 (dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze), 57 (likwidacja barier)	239 (turnusy rehabilitacyjne), 509 (dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze), 35 (likwidacja barier)

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
Cel 5.2.: Zwiększenie dostępności usług publicznych dla osób starszych i osób niepełnospra wnych	Liczba obiektów użyteczności publicznej ze zlikwidowanymi barierami architektonicznymi dla osób niepełnosprawnych	Rosnąca	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	0	0	1
Cel 5.3.: Aktywizacja osób niepełnospra wnych oraz seniorów	Liczba instytucji i organizacji prowadzących działania ukierunkowane na włączenie osób niepełnosprawnych (w tym WTZ)	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	15	22	29
	Liczba osób objętych rehabilitacją zawodową (szkolenia zawodowe, staże, pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz inne działania na rzecz aktywności zawodowej ON.	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	250	brak danych	brak danych

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
	Liczba seniorów działających w grupach samopomocowych, stowarzyszeniach i klubach	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	2.650	2.850	3.260
SPRAWY BYTOWE, MIESZKALNICTWO I BEZDOMNOŚĆ			Wartość wskaźnika			
Cel 6.1.: Rozwój infrastruktury w zakresie rozwiązywania problemów mieszkaniowych i bezdomności	Ilość mieszkań socjalnych, chronionych i komunalnych	Rosnąca	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	3.291	3.297	3.262
	Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	Rosnąca	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	27,9	28,4	28,36
	Liczba osób oczekujących na mieszkanie komunalne	Malejąca	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	1.049 osób	1.266 osób	188 rodzin
	Liczba osób, którym przyznano mieszkanie komunalne	Rosnąca	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	173	162 (gospodarstwa domowe)	77 rodzin
Cel 6.2.: Pomoc w wyjściu z bezdomności	Liczba osób bezdomnych w placówkach	Malejąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	136 (Noclegownia), 56 (Schronisko dla Bezdomnych)	77 osób z terenu Dąbrowy Górniczej (Schronisku dla Bezdomnych), 167 osób z terenu	112 (Noclegownia), 143 (Schronisko dla Bezdomnych)

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
					Dąbrowy Górniczej (Noclegownia dla bezdomnych)	
	Liczba placówek dla osób bezdomnych na terenie miasta	Stąa	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	2	2	2
	Liczba miejsc w placówkach dla osób bezdomnych	Rosnąca	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	95	120	93
Cel 6.3.: Przeciwdziałanie zadłużeniom, eksmisjom i bezdomności oraz pomoc w utrzymaniu mieszkania.	Ilość osób objętych programami oddłużeniowymi i edukacją finansową	Rosnąca	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	26	59	1 817
	Wartość zadłużenia czynszowego	Malejąca	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	58.358.203,82 zł	59.744.273,49 zł	61.824.337,81 zł
Cel 6.4.: Podnoszenie jakości życia mieszkańców i promocja aktywności	Ilość zadań zleczanych przez samorząd organizacjom pozarządowym na zadania własne miasta	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	153	145	151

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
obywatelskie j	Liczba organizacji, które skorzystały ze wsparcia finansowego lub pozafinansowego miasta	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	166	182	185
	Liczba złożonych wniosków o inicjatywę lokalną ¹	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	0	2	2
	Liczba organizacji pozarządowych na 1000/10000 mieszkańców	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	15,7/10 000	28,5/10 000	25/10.000
	Liczba organizacji pozarządowych i podmiotów ES zarejestrowanych na terenie Dąbrowy Górniczej (w tym: liczba członków DFOP)	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	346	329	300
	Liczba wolontariuszy współpracujących z	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	154	176	1.064

¹ Zgodnie z zapisami art. 2 ust 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku, o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.).

CEL	WSKAŹNIK REALIZACJI CELU	TENDENCJA				
	Urzędem Miejskim i jego jednostkami					
	Liczba funkcjonujących w mieście Klubów Wolontariusza	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	13	13	13
	Liczba partnerstw związanych z udziałem jednostek administracji publicznej i organizacji społecznych	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	5	5	5
	Liczba mieszkańców Dąbrowy Górniczej zaangażowanych w różne formy partycypacji	Rosnąca	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	25.298	2 992 (Dąbrowski Budżet Partycypacyjny – 1 519 osób, Rada Seniorów – 15 osób, konsultacje Fabryki Pełnej Życia – 1 304 osób, DFOP – 104 osoby, Kawiarenka Obywatelska dot. Parku Hallera – 50 osób)	3.161